

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมศิลปากร. เรื่องกฎหมายตราสามดวง. กรุงเทพมหานคร ; กรมศิลปากร, 2521.
- กองทุนสวัสดิการศูนย์บริการเอกสารและวิชาการกรมอัยการ. ระบบอัยการสากล. กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.
- กุศล พลวัน. สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ; ศูนย์บริการเอกสารกรมอัยการ, 2527.
- กัษร กัษระเสริฐ. ประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร ; คุณพินอักษรกิจ, 2526.
- กุศล บุญเย็น. คำอธิบายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร ; บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด, 2536.
- คณะฝ่ายวิชาการสุตราไพศาล. ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร ; ม.ป.ท., 2533.
- คณิต ณ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ; บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2536.
- คณิง ภาไชย และณรงค์ ใจหาญ. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร ; มิตรนราการพิมพ์, 2530.
- ดวงจิตต์ กัษระเสริฐ. ประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ; บริษัทประชาชน จำกัด, 2530.
- โคม วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ. คู่มือการประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลย. กรุงเทพมหานคร ; นิลนารากการพิมพ์, 2532.

- ชานินทร์ กรัยวิเชียร. คำบรรยายกฎหมายเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศแองโกลแซกซอน. กรุงเทพมหานคร ; คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- _____. ระบบกฎหมายอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร ; คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- _____. ระบอบประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.
- ธีรพันธุ์ รัศมีรัตน์. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส ฉบับปี ค.ศ. 1958. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ประเทือง กীরติบุตร. คำอธิบายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 1. กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ. กรุงเทพมหานคร ; บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์ จำกัด, 2529.
- ฝ่ายบริการรับคำร้องศาลอาญา. คู่มือการยื่นคำร้องขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ร.แลงกาด์. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร ; บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2526.
- _____. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร ; บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2526.
- วัฒนา ชิตวารีย์. กระบวนการยุติธรรมและระบบการศาลไทย. พระนคร ; โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.
- วิชา มหาคุณ. การใช้เหตุผลในทางกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2534.
- วิญญู เครื่องงาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2530.
- วิสาร พันธนะ และคณะ. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานยุติธรรม หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ; หจก.โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2529.

- วีระ โลงายะ. กฎหมายสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร ; หจก.แสงจันทร์การพิมพ์,
2531.
- สมชัย ทรัพย์วณิช. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร ; กรุงสยามการพิมพ์,
2526.
- สมชัย ศิริบุตร และจิระวรรณ ศิริบุตร. คู่มือตุลาการภาคปฏิบัติเกี่ยวกับคดีแพ่ง คดีอาญา
คดีล้มละลาย คดีอาญาในศาลแขวง คดีเด็กและเยาวชน เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร
; โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2527.
- สวัสดิการศาลอาญา. การขอประกันในคดีอาญา. กรุงเทพมหานคร ; กรุงสยามการพิมพ์,
ม.ป.ป.
- สวัสดิการข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. กฎหมายไทย (รัฐธรรมนูญ).
กรุงเทพมหานคร ; ม.ป.ท., 2529.
- สัญญา ธรรมศักดิ์ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโดยประภาศน์ อวยชัย. คำอธิบายประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ภาค 1 ถึงภาค 3 มาตรา 1-171. กรุงเทพมหานคร ;
กรุงสยามการพิมพ์, 2529.
- สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ. รวมย่อข้อกฎหมายจากคำพิพากษากฎีกาเกี่ยวกับประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 1-2 ตั้งแต่มาตรา 1-156 ตั้งแต่ พ.ศ. 2475
ถึงปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2530.
- สุทธิวาตนฤพนธ์, หลวง. คำบรรยายประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
; โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.
- _____ . ประวัติศาสตร์กฎหมายชั้นปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร ; บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์
จำกัด, 2530.
- สุวัฒน์ ใจหาญ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 2 มาตรา 77 ถึง
156. กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2536.
- เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. กฎหมายสมัยอยุธยา. พระนคร ; ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิwap, 2510.
- แสง ชีระสวัสดิ์. เอกสารคู่มือการประกันตัวผู้ต้องหาคดีอาญา. กรุงเทพมหานคร ;
สหยาบสื่อและการพิมพ์, 2527.

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร ;
โรงพิมพ์และท่าปากเจริญผล, 2535.

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, บุญทิพย์ ผ่องจิตร แลนเกรฟ, ประชาน วัฒนาวณิชย์, สิทธิมนุษยชนและ
กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร ; เจริญวิทย์
การพิมพ์, 2529.

อุทัย สุภินิตย์. ประมวลศัพท์กฎหมายไทยในอดีตและปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร ; 68
การพิมพ์, 2526.

อุทัย หิรัญโรต. พจนานุกรมศัพท์กฎหมาย ; อังกฤษไทย. กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์
ทิพย์อักษร, 2525.

บทความ

กมลชัย รัตนสกาวงศ์. ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับดุลพินิจฝ่ายปกครองของประเทศสหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมัน. บทบัญญัติ (กันยายน 2529) ; 46-83.

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. การแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ; ก้าวสำคัญ
ของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย. วารสารกฎหมาย 13
(ตุลาคม 2534) ; 37-48.

กิตติพันธุ์ เกียรติสุนทร. การปล่อยตัวชั่วคราว. รพีพัฒนศักดิ์ รพี'34 คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (7 สิงหาคม 2534) ; 84-96.

กุลพล พลวัน. ปัญหาบางประการเกี่ยวกับสัญญาประกัน. วารสารอัยการ 2 (พฤศจิกายน
2522) ; 24-29.

เกียรติภูมิ แสงศิริธร. ปัญหาการกำหนดโทษจำเลยคดีอาญาในประเทศไทย. วารสาร
นิติศาสตร์ 21 (มีนาคม 2534) ; 107-118.

ข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ..... วารสารอัยการฉบับ "วันรพี" 2
(สิงหาคม 2522) ; 53-75.

คณิต ฌ นคร. วิธีพิจารณาความอาญาไทย ; หลักกฎหมายกับทางปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน.
วารสารนิติศาสตร์ 15 (กันยายน 2528) ; 1-17.

- คณิง ภาวไชย. วิธีพิจารณาความอาญาตามกฎหมายอังกฤษ (3). วารสารอัยการ 10 (กุมภาพันธ์ 2530) ; 1-17.
- จิตติ เจริญญา. เมื่อประกันตัวผู้ต้องหาเกินหกเดือนต้องคืนหลักประกัน (ข้อหาข้อที่ 54/2535). วารสารอัยการ 15 (ธันวาคม 2535) ; 44-47.
- ชวเลิศ โสภณวัต. กฎหมายลักษณะพยานของไทยเป็นกฎหมายในระบบกล่าวหาจริงหรือ. อุลพาห 28 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2524) ; 36-47.
- ดับบลิว คลิฟฟอร์ด. วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในเอเชีย. แปลและเรียบเรียงโดย อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. วารสารนิติศาสตร์ 10 (ฉบับที่ 4 2521) ; 597-632.
- ณัฐจักร บัณฑิตสิงห์ ณ อุทยาน. อัยการกับการใช้ดุลยพินิจในการสั่งไม่ฟ้องคดี ; ข้อเสนอสำหรับประเทศไทย. บทบัญญัติ เล่มที่ 47 ตอนที่ 4 (ธันวาคม 2534) ; 113-115.
- ทวี ประจวบลาภ. ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว. อุลพาห 34 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2530) ; 143-148.
- ชง สีพิงธรรม. ความเป็นมาและทฤษฎีว่าด้วยการประกันตัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา. วารสารอัยการฉบับวันรพี 2 (สิงหาคม 2522) ; 76-81.
- นพวรรณ อินทร์พรหม. ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว. อุลพาห 33 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2529) ; 71-76.
- บัญญัติ วิสุทธรรรค. การประกันตัวผู้ต้องหาชั้นพนักงานอัยการ. วารสารอัยการ 13 (พฤษภาคม 2533) ; 21-33.
- ประธาน วัฒนวาณิชย์. ระบบความยุติธรรมทางอาญา ; แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและกระบวนการนิติธรรม. วารสารนิติศาสตร์ 9 (กันยายน-พฤศจิกายน 2520) ; 142-171.
- พนัส ทศนิยานนท์. สิทธิในการประกันตัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา. วารสารอัยการฉบับวันรพี 2 (สิงหาคม 2522) ; 21-28.
- ภกติน พลกุล. รัฐธรรมนูญไทยกับหลักประกันในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย. วารสารนิติศาสตร์ 14 (มีนาคม 2527) ; 97-115.

- รกคิน พลกุล. รัฐธรรมนูญไทยกับหลักประกันในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย (2).
วารสารนิติศาสตร์ 14 (มิถุนายน 2527) ; 91-117.
- ยุทธ ศักดิ์เดชนนต์. การนำวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ในงานด้านกฎหมาย. วารสารนิติศาสตร์
10 (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2521) ; 453-464.
- รองพล เจริญพันธ์. การนำดุลพินิจในกฎหมายเยอรมัน. วารสารนิติศาสตร์ 9 (ฉบับที่ 4
2521) ; 1-20.
- วิชฌุ เครื่องงาม. ปรัชญากฎหมายฝ่ายบ้านเมือง. บทบัณฑิตย (เล่มที่ 34 ตอนที่ 3 2520)
; 432-442.
- วิสาร พันธนะ. วิเคราะห์ความอาญาในสหรัฐอเมริกา. ดุษฎีสาร 25 (กันยายน-ตุลาคม
2521) ; 39-69.
- สมยศ เชื้อไทย. การกระทำทางปกครอง. วารสารนิติศาสตร์ 17 (กันยายน 2530) ;
49-71.
- เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. บัณฑิตกบฏราชการ. บทบัณฑิตย (เล่ม 10 ตอน 4 2480) ;
1128-1131.
- โรสภณ รัตนากร. รายงานการดำเนินงานศาลยุติธรรม ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา. ดุษฎีสาร
24 (กันยายน-ตุลาคม 2520) ; 61-81.

วิทยานิพนธ์และเอกสารวิจัย

- กมลทิพย์ คติการ. การให้ประกันตัวระหว่างการสอบสวนและการพิจารณาคดีในทัศนคติของ
เจ้าพนักงานในการยุติธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.
- รกศล โรสภคย์วิจิตร. รายงานผลการวิจัยเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายไทย.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล่ม ๑๑๖ ๑๖๖๖ ๑๖๖๖ ๑๖๖๖, 2523.
- จงกลณี ชุมชุมพร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของพนักงานคุมประพฤติและผู้พิพากษา
ที่มีต่อรายงานการสืบเสาะและพินิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคม-
สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

- ชนิญญา (รัชรี) ชัยสุวรรณ. การใช้ดุลพินิจในการดำเนินคดีอาญาของอัยการ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2526.
- ฐิตาวดี ชรรมาเสถียร. ปัญหากฎหมายเกี่ยวเนื่องกับการสังคดีของพนักงานอัยการ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2531.
- คาราวรรณ ใจคำป้อ. การแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ธำรงค์ศักดิ์ หงษ์ขุนทด. บทบาทของฝ่ายตุลาการในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- นพพร โพธิ์รังสิยากร. การใช้ดุลพินิจของศาลไทยในการลงโทษ. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
โทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- บุญทิพย์ ผ่องจิตร์ แลนเกรฟ. รายงานวิจัยเรื่องสิทธิของจำเลยในคดีอาญาในประเทศไทย.
โครงการวิจัยเรื่องสิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย,
2526.
- บุศรา เกิดวิชัย. สิทธิของจำเลยที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเร็ว. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
โทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- เพชร สระทองอุ่น. ดุลพินิจพนักงานสอบสวนในการปล่อยชั่วคราว. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ไพฑูรย์ อาชวานันทกุล. บทบาทของนายประกันอาชีพต่อกระบวนการยุติธรรม. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2536.
- มาลี ทองภูสุวรรณค์. การควบคุมและกักขังผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.
- รดาวรรณ เกื้อกุลเกียรติ. การตรากฎหมายลำดับรองในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

- รักษพงษ์ วงษ์ท้าวศึก. ความเป็นอิสระในการบริหารงานศาลยุติธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สมรภณ ศิริสุข. การใช้ดุลพินิจทางกฎหมายของนายอำเภอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สุจุมาลย์ สุระชล. การประกันในชั้นสอบสวน ; ศึกษาในแง่การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในทางปฏิบัติ วิเคราะห์ตามแนวทางสังคมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. สิทธิผู้ต้องหาที่อาญาในระหว่างสืบสวนและสอบสวน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- สุพร วัฒนวงศ์วรรณ. การคุ้มครองเสรีภาพในการเคลื่อนไหวของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สุพิศ ปราณีตพลกรัง. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพผู้ต้องหาโดยองค์การตุลาการในชั้นก่อนพิจารณา ; ศึกษาเปรียบเทียบกรณีไทยและสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- อภิสิทธิ์ พรหมสวาสดี. ความเป็นอิสระของผู้พิพากษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

เอกสารการสัมมนา

- จิรนิติ หะวานนท์. ตุลาการกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน. การสัมมนาเรื่อง "สู่สิทธิมนุษยชน" ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 22-23 ธันวาคม 2531.
- _____ . ตุลาการกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน. ใน วิมลศิริ ชำนาญเวช และ วิจิต มั่นตาภรณ์ (บรรณาธิการ), สู่สิทธิมนุษยชน ; สิทธิหรือหน้าที่ในประเทศไทยปัจจุบัน ?, หน้า 95-124. กรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ภาษาอังกฤษ

- Arbetman Lee P., McMahon Edward T. and O' Briem Edward L. Street Law : A Course in Practical law. second edition Minnesota : West Publishing Co., 1980.
- Caleb Foote. Bail Reform. in Sanford H. Kadish (Editor in Chief), Encyclopedia of Crime and Justice, pp. 107-111. London : Collier Macmillan Publishers, 1983.
- Cristopher J. Emmins. A Practical Approach to Criminal Procedure. second edition London : Financial Training Publication Limited, 1983.
- Daniel J. Freed, Patricia M. Wald. Bail in the United States. Washington D.C. May 27-29, 1964.
- Herper, Hazel B. Introduction to the Criminal System. second edition Minnesota : West Publishing Co., 1979.
- Kenneth Culp Davis. Discretionary Justice. 2nd, ed., Louisiana : Edwards Bros, Inc., 1969.
- Kenneth M. Wells, Paul B. Weston. Criminal Procedure and Trial Practic. New Jersy : Prentice-Hall, Inc., 1977.
- Kittipong Kittayarak. Prosecutorial Discretion on Decision not to Prosecute : A Proposal for Thailand. บทบัญญัติ เล่มที่ 47 ตอนที่ 4 (ธันวาคม 2534) ; 117-138.
- Patricia M. Wald. The Right to Bail Revisited : A decade of Promise without Fullfillment. The Right of the Accused Volume I Sage Criminal Justice System Annuals, Stuart S. Nagek, Editor, Sage Publication, London 1972.

Paul E. Dow. Discretionary Justice : A Critical Inquiry. Cambridge
: Mass, Ballinger Pub., 1981.

Sue Tittus Reid. The Correctional System : An Introduction. U.S.A.
: Rinehart and Winston, 1981.

Yale Kamisar, Wayne R. Lafave, Jerold H. Israel. Modern Criminal
Procedure. St. Paul, Minn, West Publishing Co., 1974.

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ครุฑ

ที่ ยธ 0404/ว 16

กระทรวงยุติธรรม

ถนนราชินี กทม. 10200

27 มกราคม 2531

เรื่อง คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531

เรียน ผู้พิพากษาศาลทั้งหลาย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงยุติธรรมที่ น.ว. 61/2523 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2523

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531

ตามที่ท่านประธานศาลฎีกาได้ออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2523 และกระทรวงยุติธรรมได้ออกหนังสือที่ น.ว. 61/2523 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2523 แจ้งให้ผู้พิพากษาศาลทั้งหลายได้ใช้คำแนะนำดังกล่าว เป็นแนวทางในการพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว เพื่อให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน นั้น

ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้ขอทราบสถิติเกี่ยวกับการพิจารณาสิ่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยขอให้ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ตอบคำถามในแบบสอบถามแล้วส่งกลับคืนมาปรากฏว่านับตั้งแต่มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2523 ผู้ต้องหาและจำเลยได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามในการพิจารณาสิ่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในบางเรื่องยังมีข้อขัดข้องบางประการ ประกอบกับในการสัมมนาผู้พิพากษาและผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหลายครั้งได้มีผู้เสนอปัญหาและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงยุติธรรมจึงได้รวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นต่าง ๆ เสนอต่อท่านประธานศาลฎีกาในฐานะประมุขฝ่ายตุลาการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของประธานศาลฎีกา

พ.ศ. 2523 อีกบางประการ เพื่อให้ผู้พิพากษาทั้งหลายใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่องการปล่อย
ชั่วคราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันยิ่งขึ้น

บัดนี้ ท่านประธานศาลฎีกาได้โปรดเห็นชอบและออกคำแนะนำฉบับใหม่แล้ว ปรากฏ
ตามสำเนาคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531 ที่ส่งมาพร้อม
หนังสือนี้ กระทรวงยุติธรรมเชื่อว่าหากผู้พิพากษาทั้งหลายได้ใช้คำแนะนำดังกล่าวเป็นแนวทาง
ในการพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวแล้ว ผู้ต้องหาและจำเลยจะได้รับความคุ้ม
ครองเพิ่มขึ้น การปล่อยชั่วคราวจะดำเนินไปโดยเรียบร้อย เป็นระเบียบเดียวกัน มีประสิทธิภาพ
รวดเร็ว และเป็นธรรมดียิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

สวัสดิ์ ชาติพานิช

(นายสวัสดิ์ ชาติพานิช)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

กองวิชาการ

โทร. 2241458, 2241467

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว

พ.ศ. 2531

ตามที่ประธานศาลฎีกาได้ออกคำแนะนำสำหรับผู้พิพากษาทั้งหลายใช้เป็นแนวทางการพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวไว้ ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2523 เพื่อให้การปล่อยชั่วคราวตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 106 ถึงมาตรา 119 เป็นไปโดยเรียบร้อยเป็นระเบียบเดียวกัน โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 1 วรรคสาม นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องปล่อยชั่วคราวตามคำแนะนำที่ได้ให้ไว้ดังกล่าว มีประสิทธิภาพรวดเร็ว และเป็นธรรม เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันยิ่งขึ้น สมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2523 อีกบางประการอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 1 วรรคสาม ประธานศาลฎีกาจึงให้ยกเลิกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2523 และออกคำแนะนำฉบับใหม่สำหรับผู้พิพากษาทั้งหลายใช้เป็นแนวทางการพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวไว้ดังต่อไปนี้

1. ควรถือเป็นหลักว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในวัน แต่จะมีเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมหรือจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไว้
2. ควรอำนวยความสะดวกในการร้องขอปล่อยชั่วคราวแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด เมื่อได้รับคำร้องแล้วควรรีบพิจารณาและมีคำสั่งโดยเร็ว
3. ควรพิจารณาสิ่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วยความรอบคอบและระมัดระวังให้คำสั่งเป็นไปในแนวเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่ควรกระทำเมื่อมีเหตุผลใหม่ที่เป็นพิเศษจริง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อครหาได้
4. คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวควรแสดงเหตุผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยชัดแจ้ง

5. การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นพิจารณา หากปรากฏว่า จำเลย เคยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนและมีได้ปฏิบัติคดีเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวก็ควรนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

6. หากผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชน หรือเป็นผู้ที่เชื่อได้ว่าจะไม่หลบหนีและจะมาศาลตามกำหนด เช่น มีตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงเป็นที่เชื่อถือ ก็ควรนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วย

7. ในการปล่อยชั่วคราวควรเรียกหลักประกันแต่พอควรแก่กรณี โดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงของผู้ต้องหาจำเลยหรือผู้เป็นหลักประกัน ตลอดจนความหนักเบาแห่งข้อหา ความร้ายแรงแห่งการกระทำ และผลแห่งการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้อง

8. คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีขึ้นไป ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ โดยมีประกันแต่ไม่ต้องมีหลักประกันอยู่แล้ว ควรที่จะพิจารณาใช้ดุลพินิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้อย่างจริงจังด้วย

9. คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 วรรคสอง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีประกันอยู่แล้ว ควรที่จะพิจารณาใช้ดุลพินิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ให้มากเพราะคดีดังกล่าวนั้นเมื่อจำเลยมีทนาย จำเลยอาจขออนุญาตศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยานได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 ทวิ

10. การรับหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน ไม่ควรจำกัดเฉพาะแต่ที่ดิน หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่น เช่น อาคารสิ่งปลูกสร้าง พันธบัตร สลากออมสิน ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง หนังสือรับรองของธนาคารที่รับรองว่าจะชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน เป็นต้น ก็ควรพิจารณาอนุญาตให้ใช้เป็นหลักประกันได้ด้วย

11. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 114 วรรคสอง บัญญัติให้มีบุคคลเป็นหลักประกันโดยแสดงหลักทรัพย์ได้ด้วย ฉะนั้น จึงควรพิจารณาหลักประกันประเภทนี้ในเมื่อบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีหลักฐาน ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงเป็นที่เชื่อถือได้

12. กรณีที่ศาลชั้นต้นต้องรับส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 106 (4) หรือ (5) ควรจะจัดวางระบบงานให้สามารถรับปฏิบัติกรได้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีการยื่นอุทธรณ์ฎีกาคานักอุทธรณ์หรือคานักฎีกาเสียก่อน และควรจะได้กำชับและควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่รับส่งคำร้องพร้อมสำนวน หรือสำเนาสำนวนความ ไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาโดยเร็ว

13. กรณีที่ส่วนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องขาดคดีอาญา พ.ศ. 2528 เป็นผู้รับรอง หากจำนวนเงินที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองเพียงพอแล้ว สมควรถือว่าหนังสือรับรองนั้นเป็นหลักประกันที่น่าเชื่อถือได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 (4)

14. กรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยระยะสั้นและเป็นคดีความผิดส่วนตัว แม้ต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลควรใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ ทั้งนี้ โดยมีประกันและหลักประกัน

กรณีพยานบุคคลถูกนำตัวมาศาลตามหมายจับเพื่อเบิกความ หากพยานนั้นรับรองต่อศาลว่าจะมาเป็นพยานตามกำหนดนัด ศาลควรใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ โดยไม่ต้องมีประกัน หรือโดยมีประกันและหลักประกันในราคาต่ำ

การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 106 ถึงมาตรา 110

15. ศาลควรชี้แจงให้ผู้ที่มาติดต่อกับศาลได้ทราบและเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวของศาล และควรสอดส่องดูแลพฤติการณ์ของผู้ที่มีอาชีพในทางติดต่อขอประกันด้วย หากปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวคนใดมีพฤติการณ์ในทางมิชอบหรือเอารัดเอาเปรียบราษฎร ศาลควรว่ากล่าวตักเตือนหรือดำเนินการอื่นตามควรแก่กรณี และถ้าเห็นเป็นการสมควรก็ให้แจ้งพฤติการณ์ของบุคคลนั้นให้กระทรวงยุติธรรมทราบ

ให้ไว้ ณ วันที่ 7 มกราคม 2531

(ลงชื่อ) จาริส เขมะจารุ

(นายจาริส เขมะจารุ)

ประธานศาลฎีกา

(ครุฑ)

ที่ น.ว. 61/2523

กระทรวงยุติธรรม

9 กรกฎาคม 2523

เรื่อง การปล่อยชั่วคราว

เรียน ผู้พิพากษาศาลทั้งหลาย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงยุติธรรมที่ น.ว.48/2522 ลงวันที่ 17 เมษายน 2522

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2523

ด้วยปรากฏว่าผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ของศาลมักจะถูกร้องเรียนกล่าวโทษเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวเสมอ เช่น กล่าวหาว่าผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจหนักไปในทางที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เรียกประกันสูงเกินควร หรือการสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เจ้าหน้าที่ของศาลไม่ให้ความสะดวกเท่าที่ควร ถือโอกาสเรียกผลประโยชน์ตอบแทนโดยมิชอบในการเขียนคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวให้และเสนอคำร้องนั้นให้เป็นพิเศษ หรือกระทำการเป็นนายประกันอาชีพเสียเอง สิ่งเหล่านี้แม้ส่วนมากจะเกิดจากความเข้าใจผิดของผู้ร้องเรียน แต่ก็จำเป็นต้องมีการป้องกันและปรับปรุงแก้ไขโดยด่วนเพื่อธำรงไว้ซึ่งความเชื่อถือศรัทธาในสถาบันศาลยุติธรรม และเพื่ออำนวยความสะดวกและความเป็นธรรมรวมทั้งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้กระทรวงยุติธรรมรับมาพิจารณาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในชั้นศาลสำหรับข้าราชการและลูกจ้างของทางราชการที่ถูกฟ้องเนื่องจากการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ว่าจะให้ความอนุเคราะห์ได้อย่างไร และศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวบุคคลเหล่านี้โดยไม่ต้องมีหลักประกันได้หรือไม่ กระทรวงยุติธรรมจึงได้พิจารณาดำเนินการเรื่องทั้งสองนี้พร้อมกันไปในคราวเดียวกัน

สำหรับในเรื่องการพิจารณาและการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวรวมทั้งการเรียกและการกำหนดหลักประกันนั้น กระทรวงยุติธรรมตระหนักดีว่าเป็นอำนาจอิสระของผู้พิพากษาที่จะดำเนินการและใช้ดุลพินิจสั่งได้ตามที่เห็นสมควรภายใต้หลักเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากำหนดไว้ กระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นฝ่ายบริหารไม่อาจที่จะก้าวล่วงเข้าไปสั่งการหรือเสนอแนะอย่างใดก็ได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การปล่อยชั่วคราวได้เป็นไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกันยิ่งขึ้น กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอขอให้ท่านประธานศาลฎีกาในฐานะประมุขฝ่ายตุลาการพิจารณาออกคำแนะนำไว้เป็นการทั่วไปสำหรับผู้พิพากษาทั้งหลายใช้เป็น

แนวทางการพิจารณาและมีความเสี่ยงเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ซึ่งท่านประธานศาลฎีกาก็ได้เห็นชอบด้วยและออกคำแนะนำดังกล่าวให้แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2523 ที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมเชื่อว่า หากผู้พิพากษาทั้งหลายได้ใช้คำแนะนำดังกล่าวเป็นแนวทางการพิจารณาและมีความเสี่ยงเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวแล้ว การปล่อยชั่วคราวจะดำเนินไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน ทั้งจะช่วยป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจผิดและมีการร้องเรียนในเรื่องนี้กันขึ้นอีกต่อไปด้วย

ส่วนงานด้านธุรการของศาลที่เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวนั้นกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า เพื่อให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการที่ศาลในเรื่องนี้ได้รับความสะดวกและรวดเร็ว และป้องกันมิให้มีการเรียกร้องทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ตอบแทนโดยมิชอบ ดังนั้นจึงขอให้ผู้พิพากษาทั้งหลายได้ช่วยกันสอดส่องดูแลให้เจ้าหน้าที่ประจำศาลปฏิบัติงานให้เกิดผลอย่างจริงจังตามที่ได้เคยขอความร่วมมือมาในหนังสือที่อ้างถึงแล้ว กระทรวงยุติธรรมจึงได้กำหนดมาตรการเพิ่มขึ้นอีกสองประการ คือ ห้ามเจ้าหน้าที่ของศาลรวมทั้งคู่สมรสและบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่นั้นกระทำการเป็นนายประกันอาชีพในศาล ตลอดจนรับจ้างเขียนคำร้องหรือรับเป็นนายหน้าหรือคนกลางติดต่อกับศาล ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อครหาเกี่ยวกับการรับตำแหน่งหน้าที่หรือความรู้จักคุ้นเคยกับผู้พิพากษาหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และขอให้ผู้พิพากษาทั้งหลายได้เข้มงวดกวดขันและทำความเข้าใจกับผู้ที่จะกระทำการเป็นนายประกันอาชีพรับจ้างเป็นหลักประกันหรือหาหลักประกันให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ต้องการได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้ดำเนินอาชีพภายนอกกรอบของความสุจริตและเป็นธรรมและไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการบีบบังคับเอาเปรียบ ทั้งนี้ โดยอาจมีการเชิญบุคคลเหล่านี้มาประชุมชี้แจงและขอความร่วมมือด้วยก็ได้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ศิริ อติโรพธิ

(นายศิริ อติโรพธิ)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

โทร. 2229879, 2224167

(สำเนา)

คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว

พ.ศ. 2523

เพื่อให้การปล่อยชั่วคราวตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 106 ถึงมาตรา 119 เป็นโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน อาศัยบทบัญญัติแห่ง พระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา 1 ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช 2482 มาตรา 3 ประธานศาลฎีกาจึงออกคำแนะนำ สำหรับให้ผู้พิพากษาทั้งหลายใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ทั่วไป ดังต่อไปนี้

1. ควรถือเป็นหลักว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไว้
2. ควรอำนวยความสะดวกในการร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด เมื่อได้รับคำร้องแล้วควรรีบพิจารณาและมีคำสั่งโดยเร็ว
3. ควรพิจารณาสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วยความรอบคอบและระมัดระวังให้ คำสั่งเป็นไปในแนวเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงคำสั่งใหม่ควรกระทำเมื่อมีเหตุผลใหม่ที่เป็นพิเศษ จริง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อครหาได้
4. คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวควรแสดงผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดย ชัดแจ้ง
5. การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นพิจารณา หากปรากฏว่าจำเลยเคย ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนและมีได้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว ก็ควร นำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย
6. หากผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชนหรือเป็นผู้ที่เชื่อถือว่าจะไม่หลบหนีและจะมาศาลตามกำหนด เช่น มีตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงเป็นที่ เชื่อถือ ก็ควรนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วย
7. ในการปล่อยชั่วคราวควรเรียกหลักประกันแต่พอควรแก่กรณี โดยคำนึงถึง ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงของผู้ต้องหาจำเลยหรือผู้เป็นหลักประกัน

ตลอดจนความหนักเบาแห่งข้อหา ความร้ายแรงแห่งการกระทำ และผลแห่งการกระทำที่ถูกลงโทษหรือถูกฟ้อง

8. คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยมีประกันแต่ไม่ต้องมีหลักประกันอยู่แล้ว ควรที่จะพิจารณาใช้ดุลพินิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ด้วย

9. คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงหนึ่งปี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 วรรคสอง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีประกันอยู่แล้ว ควรที่จะพิจารณาใช้ดุลพินิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ให้มาก เพราะคดีดังกล่าวนี้เมื่อจำเลยมีทนาย จำเลยอาจขออนุญาตศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยานได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 ทวิ

10. การรับหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน ไม่ควรจำกัดเฉพาะแต่ที่ดิน หลักทรัพย์มีตัวอย่างอื่น เช่น อาคารสิ่งปลูกสร้าง พันธบัตร สลากออมสิน ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตัวสัญญาเงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง หนังสือรับรองของธนาคารที่รับรองว่าจะชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีคดีสัญญาประกัน เป็นต้น ก็ควรพิจารณาอนุญาตให้ใช้เป็นหลักประกันได้ด้วย

11. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 114 วรรคสอง บัญญัติให้มีบุคคลเป็นหลักประกันโดยแสดงหลักทรัพย์ได้ด้วย ฉะนั้น จึงควรพิจารณาหลักประกันประเภทนี้ในเมื่อบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีหลักฐาน ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงเป็นที่เชื่อถือได้

12. กรณีที่ศาลชั้นต้นต้องส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 106 (4) หรือ (5) ควรจะได้กำกับและควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่รับส่งคำร้องขึ้นไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาโดยเร็ว

๑๕๖๖ ๓ วันที่ 10 มิถุนายน 2523

(ลงชื่อ) ประพนธ์ ธีระวัฒน์

(นายประพนธ์ ธีระวัฒน์)

ประธานศาลฎีกา

(สำเนา)

คำแนะนำของประธานศาลฎีกา
 เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในชั้นฎีกาโดยทางโทรสาร
 พ.ศ. 2537

ตามบทบัญญัติมาตรา 106 และมาตรา 119 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคแล้วแต่กรณีแล้ว แม้ยังไม่มีการยื่นฎีกาหรือมีการยื่นฎีกาแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลฎีกา จำเลยอาจยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวได้ต่อศาลชั้นต้น ซึ่งหากศาลชั้นต้นเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ แต่หากเห็นไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราว ศาลชั้นต้นต้องรีบส่งคำร้องและสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อส่งรอดยเร็ว หรือในกรณีที่ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาแล้ว และจำเลยยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นก็ต้องรีบส่งคำร้องนั้นไปยังศาลฎีกาเพื่อส่ง และในกรณีที่ศาลอุทธรณ์สั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้ร้องขอมิสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นไปยังศาลฎีกาได้ ซึ่งศาลชั้นต้นที่ส่งรับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งต้องรีบส่งคำร้องดังกล่าวพร้อมด้วยสำนวนความหรือสำเนาสำนวนความเท่าที่จำเป็นไปยังศาลฎีกา เพื่อพิจารณาและมีคำสั่งรอดยเร็ว เช่นเดียวกัน

เพื่อให้การเป็นไปรวดเร็วและให้จำเลยได้รับความคุ้มครองในสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประธานศาลฎีกาเห็นสมควรออกคำแนะนำแก่ผู้พิพากษาศาลทั้งหลายในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของจำเลยที่อยู่อำนาจพิจารณาและมีคำสั่งของศาลฎีกา ดังต่อไปนี้

1. ควรถือเป็นหลักปฏิบัติว่า เมื่อศาลชั้นต้นในต่างจังหวัดได้รับคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในชั้นฎีกา หรือคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลฎีกาตั้งที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 106 หรือมาตรา 119 ทวิ แล้วแต่กรณี ให้รีบส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวพร้อมสำเนาย่อสำนวนความเท่าที่จำเป็นไปยังศาลฎีกาโดย

ทางโทรสาร (FAX) ในวันเดียวกันกับวันที่ยื่นคำร้องหรืออย่างช้าที่สุดในวันทำการรุ่งขึ้น เว้นแต่ในกรณีที่สำนวนความได้ส่งมายังศาลฎีกาแล้ว ให้รีบส่งมาเฉพาะสำเนาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว โดยให้ระบุรหัสตามที่ศาลฎีกาได้แจ้งไว้แต่ละศาลทราบพร้อมลงลายมือชื่อ ระบุชื่อและตำแหน่ง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือผู้พิพากษาผู้ได้รับมอบหมายจากผู้พิพากษาหัวหน้าศาลให้เป็นผู้ทำการแทนแล้วแต่กรณีในต้นฉบับเอกสารทุกแผ่นที่ส่งทางโทรสาร ส่วนต้นฉบับให้รีบส่งมาภายหลังโดยเร็ว โดยในหนังสือแนบส่งให้ระบุด้วยว่าส่งมาทางโทรสารเมื่อวันใด

ย่อสำนวนความที่ส่งโทรสารไปยังศาลฎีกาอย่างน้อยควรต้องมีรายการ ดังนี้

- 1.1 คำขอท้ายฟ้องหรือบทกฎหมายอ้างว่าผู้ต้องหากระทำความผิด
- 1.2 สำเนาคาพิพากษาของศาลที่ให้ลงโทษจำเลยเฉพาะส่วนที่เป็นคำวินิจฉัย
- 1.3 จำเลยหรือผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวมาก่อนหรือไม่ ราคาประกัน

เท่าใด

1.4 พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีอื่นใดอันจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาล้างคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ถ้าหากมี เช่น จำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่ ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใด หรือไม่ เป็นต้น

เมื่อศาลฎีกาทาคำสั่งเสร็จแล้ว จะโทรศัพท์แจ้งศาลชั้นต้นให้คอยรับโทรสารซึ่งเป็นสำเนาคำสั่งและสำเนารายงานของศาลฎีกา

เมื่อศาลชั้นต้นได้รับแจ้งทางโทรศัพท์จากศาลฎีกา ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรือผู้พิพากษาผู้ได้รับมอบหมายจากผู้พิพากษาหัวหน้าศาลให้เป็นผู้ทำการแทนในขณะนั้น เป็นผู้รับโทรสารคำสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวของศาลฎีกาพร้อมสำเนารายงานกระบวนการพิจารณาของศาลฎีกาที่แจ้งว่าจะส่งต้นฉบับคำสั่งคำร้องของศาลฎีกามาภายหลังให้ เมื่อได้รับโทรสารแล้วให้ผู้รับโทรสารรีบติดต่อทางโทรศัพท์ไปยังศาลฎีกา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรหัสบนคำสั่งคำร้องของศาลฎีกาและผลของคำสั่งทันที ตรวจสอบถูกต้องแล้วให้ผู้รับลงลายมือชื่อ ระบุชื่อและตำแหน่งกำกับไว้ในเอกสารที่ได้รับโทรสารจากศาลฎีกาทุกแผ่นด้วย

ให้ศาลชั้นต้นอ่านคำสั่งที่ได้รับทางโทรสารให้จำเลยหรือผู้ประกันฟังในวันที่ได้รับโทรสาร หรืออย่างช้าในวันทำการรุ่งขึ้น และดำเนินการไปตามคำสั่งศาลฎีกาโดยด่วน ถ้าจะต้องอ่านในวันทำการรุ่งขึ้น ให้ผู้รับโทรสารเก็บคำสั่งและรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลฎีกาที่ส่งมาทางโทรสาร ใส่ซองปิดผนึกและลงลายมือชื่อคาบของพนักงานไว้

2. ควรถือเป็นหลักปฏิบัติสำหรับศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานครว่า เมื่อได้รับคำร้องหรืออุทธรณ์คำสั่งขอลดข้อชั่วคราวในชั้นฎีกา ขอให้ส่งคำร้องหรืออุทธรณ์คำสั่งและสำนวนความที่จะต้องใช้พิจารณาในการขอลดข้อชั่วคราวชั้นฎีกา ไปของปิดผนึกระบุหน้าของให้ชัดเจนว่าเป็นคำร้องขอลดข้อชั่วคราวชั้นฎีกานำส่งศาลฎีกาในวันเดียวกันหรืออย่างช้าในวันทำการรุ่งขึ้น เว้นแต่ในกรณีที่สำนวนความได้ส่งมายังศาลฎีกาแล้วให้รีบส่งมาเฉพาะคำร้องขอลดข้อชั่วคราวอย่างไรก็ตาม หากศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานครมีข้อขัดข้องไม่อาจดำเนินการดังกล่าวได้ ก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับศาลชั้นต้นในต่างจังหวัดดังที่ระบุไว้ในข้อ 1 ได้

และเมื่อได้รับของคำสั่งของศาลฎีกาในเรื่องขอลดข้อชั่วคราวแล้ว ให้ศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานครอ่านคำสั่งของศาลฎีกาดังกล่าวให้จำเลย หรือผู้ประกันฟังในวันที่ได้รับของคำสั่งหรือในวันทำการรุ่งขึ้น และดำเนินการตามคำสั่งศาลฎีกาโดยด่วน ส่วนในกรณีที่ได้ปฏิบัติไปตามข้อ 1 การอ่านคำสั่งของศาลฎีกาก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่ได้ระบุไว้ในข้อ 1

3. ควรถือเป็นหลักปฏิบัติว่า สำหรับศาลต่างจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ถ้าสามารถดำเนินการตามข้อ 2 ได้ ก็ขอให้ดำเนินการตามข้อ 2

ให้ไว้ ณ วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2537

(ลงชื่อ) ประมวล ชันชื้อ

(นายประมวล ชันชื้อ)

ประธานศาลฎีกา

รับรองสำเนาถูกต้อง

(นางอรวรรณ งามวาง)

เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 6

ภาคผนวก ข.

ตารางแสดงสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ*

	รัฐธรรมนูญ	พ.ศ. 2475	พ.ศ. 2475	พ.ศ. 2489	พ.ศ. 2490	พ.ศ. 2492	พ.ศ. 2475	พ.ศ. 2502	พ.ศ. 2511	พ.ศ. 2515	พ.ศ. 2517	พ.ศ. 2519	พ.ศ. 2520	พ.ศ. 2521	พ.ศ. 2534	พ.ศ. 2534
สิทธิของ	ธรรมนูญการ	2475	2475	2489	2490	2492	แก้ไขเพิ่มเติม	2502	2511	2515	2517	2519	2520	2521	2534	2534
ผู้ต้องหาหรือจำเลย	ปกครอง	(ชั่วคราว)					พ.ศ. 2495 (ธรรมนูญ)	(ธรรมนูญ)				(ธรรมนูญ)		(ธรรมนูญ)		(ธรรมนูญ)
เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว																
สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคำขอประกันตัว						มาตรา 30			มาตรา 28		มาตรา 32					
						วรรค 3			วรรค 3		วรรค 3					
สิทธิที่จะไม่ถูกเรียกหลักประกันจนเกินควร						มาตรา 30			มาตรา 28		มาตรา 32					
แก่กรณี						วรรค 3			วรรค 3		วรรค 3					
สิทธิที่จะได้รับแจ้งเหตุที่ไม่ให้ประกัน						มาตรา 30			มาตรา 28		มาตรา 32					
						วรรค 3			วรรค 3		วรรค 3					
สิทธิที่จะออกธำมภ์คัดค้านการไม่ให้ประกัน											มาตรา 32					
											วรรค 4					
สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่า						มาตรา 30			มาตรา 28		มาตรา 32			มาตรา 27		มาตรา 29
ไม่มีความผิดในคดีอาญา						วรรค 1			วรรค 1		วรรค 1			วรรค 1		
สิทธิที่จะได้รับการห้ามปฏิบัติต่อเสมือนเป็น						มาตรา 30			มาตรา 28		มาตรา 32			มาตรา 27		
ผู้กระทำความผิดก่อนที่จะมีคำพิพากษา						วรรค 2			วรรค 2		วรรค 2			วรรค 2		
อันถึงที่สุด																
สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีด้วยความ											มาตรา 34					
รวดเร็วและเป็นธรรม											วรรค 1					
เสรีภาพในร่างกาย						มาตรา 31	มาตรา 27		มาตรา 29		มาตรา 33			มาตรา 28		มาตรา 30
						วรรค 1-2			วรรค 1-2		วรรค 1-2					

* โกลด์ ฟลอค, เอกสารเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญไทย (กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชน จำกัด, 2526), หน้า 3-259. และวิจิตร (ฝั่งลัดดา) วิเชียรชม, รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), หน้า 1-43.

บทบัญญัติสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492

มาตรา 30 ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด แสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาจะต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และจะต้องแจ้งเหตุผลที่ไม่ให้ประกันแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบ

บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือจำคุก ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควร

มาตรา 31 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย

การจับกุมคุมขังหรือตรวจค้นตัวบุคคลไม่ว่ากรณีใด ๆ จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ผู้ที่ถูกจับกุมหรือถูกตรวจค้นจะต้องได้รับแจ้งเหตุ พร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควร ในการที่ถูกจับกุมหรือถูกตรวจค้นจะต้องได้รับแจ้งเหตุ พร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควร ในการที่ถูกจับหรือถูกตรวจค้น โดยไม่ชักช้าและผู้ถูกคุมขังย่อมมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวได้

ในกรณีที่มีการคุมขังตัวบุคคล ผู้ถูกคุมขังเองก็ดี พนักงานอัยการก็ดี บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังก็ดี มีสิทธิร้องต่อศาลท้องที่ซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีคำร้องเช่นนี้ ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาลโดยพลัน และถ้าผู้คุมขังแสดงให้เป็นที่ยพอใจของศาลไม่ได้ว่าการคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไปทันที

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช
2495

มาตรา 27 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย

การจับกุม คุมขัง หรือตรวจค้นตัวบุคคลไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2511

มาตรา 28 ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา จะต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้เป็นประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดย เฉพาะในกฎหมาย และจะต้องแจ้งเหตุที่ไม่ให้เป็นประกันแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบ

บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือถูกจำคุก ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควร

มาตรา 29 บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย

การจับกุมคุมขังหรือตรวจค้นตัวบุคคลไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ผู้ถูกจับกุมหรือถูกตรวจค้นจะต้องได้รับแจ้งเหตุพร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรในการที่ถูกจับหรือถูกตรวจค้นโดยไม่ชักช้า และผู้ถูกคุมขังย่อมมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวได้

ในกรณีที่มีการคุมขังตัวบุคคล ผู้ถูกคุมขังเองก็ดี พนักงานอัยการก็ดี บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังก็ดี มีสิทธิร้องต่อศาลท้องที่ซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีคำร้องเช่นว่านี้ ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาลโดยพลัน และถ้าผู้คุมขังแสดงให้เป็นที่ยอมรับของศาลไม่ได้ว่าการคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไปทันที

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517

มาตรา 32 ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา จะต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในทางกฎหมาย และจะต้องแจ้งเหตุที่ไม่ให้ประกันให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบ

สิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการไม่ให้ประกัน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือถูกจำคุก ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควร

มาตรา 33 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในร่างกาย

การจับกุมคุมขังหรือตรวจค้นตัวบุคคลไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ผู้ถูกจับกุมหรือถูกตรวจค้นจะต้องได้รับแจ้งข้อหาหรือเหตุและรายละเอียดตามสมควรในการที่ถูกจับกุมหรือถูกตรวจค้นโดยไม่ชักช้า และผู้ถูกคุมขังย่อมมีสิทธิที่จะพบและปรึกษานายความเป็นการเฉพาะตัวได้

การแจ้งข้อหาแก่บุคคลใด ๆ จะต้องมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหา

ในกรณีที่มีการคุมขังตัวบุคคล ผู้ถูกคุมขังเองก็ดี พนักงานอัยการก็ดี บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังก็ดี มีสิทธิร้องต่อศาลท้องที่ซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีคำร้องเช่นนี้ ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาลโดยพลัน และถ้าผู้คุมขังแสดงให้เป็นที่ยอมรับของศาลไม่ได้ว่าการคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไปทันที

มาตรา 34 ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ยากไร้ไม่มีทุนทรัพย์พอที่จะจัดหาทนายความสำหรับตนเองได้ บุคคลดังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521

มาตรา 27 ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

ก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา 28 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในร่างกาย

การจับกุม คุมขัง หรือตรวจค้นตัวบุคคล ไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2534

มาตรา 29 ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

มาตรา 30 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในร่างกาย

การจับกุม คุมขัง หรือตรวจค้นตัวบุคคล ไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.แบบสอบถามแบบสอบถามโปรดกาเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. เพศ	.....ชาย	.....หญิง		
2. อายุ	3. ระดับการศึกษา	4. ระยะเวลาการทำงาน		
...ต่ำกว่า 30 ปี	...ปริญญาตรี	...ระหว่าง 0-5 ปี		
...ระหว่าง 30-ไม่เกิน 40 ปี	...ปริญญาตรีและเนติบัณฑิต	...ระหว่าง 5-ไม่เกิน 10 ปี		
...ระหว่าง 40-ไม่เกิน 50 ปี	...ปริญญาโท	...ระหว่าง 15-ไม่เกิน 20 ปี		
...50 ปี ขึ้นไป	...ปริญญาเอก	...ระหว่าง 20-ไม่เกิน 25 ปี		
	...อื่น ๆ (ระบุ).....	...25 ปี ขึ้นไป		
5. อาชีพ	...นายความ	...อัยการ	...ผู้พิพากษา	อื่น ๆ (ระบุ).....
6. งานด้านกฎหมายอื่นที่เคยทำมา	...นายความ	...อัยการ	...ผู้พิพากษา	
...นิติกรหน่วยงานรัฐ	...อื่น ๆ (ระบุ)			

ตอนที่ 2 การพิจารณาส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของศาล

7. ในการพิจารณาส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ท่านเห็นว่าศาลได้ให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ตามที่ระบุต่อไปนี้เพียงใด (โปรดตอบเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยใส่เลข 1, 2, 3 เรียงตามลำดับจากความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย)

- ...รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534
- ...ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

...คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531 ระเบียบ และข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรม และระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 8 เรื่องการใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

8. ในการพิจารณาสิ่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ท่านเห็นว่าศาลได้พิจารณาสิ่งในเวลาใด

...สิ่งในวันยื่นคำร้อง ...สิ่งในวันรุ่งขึ้น ...อื่น ๆ (ระบุ).....

9. ในการพิจารณาสิ่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ท่านเห็นว่าโดยทั่วไปศาลใช้ดุลพินิจไปในทางใดเป็นหลัก

...สิ่งอนุญาต

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกัน

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกันและหลักประกัน

...สิ่งไม่อนุญาต ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่

จะต้องควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือ

จำเลยไว้

...อื่น ๆ (ระบุ).....

เหตุผล.....

10. ในคดีความผิดต่อส่วนตัว ท่านเห็นว่าศาลใช้ดุลพินิจสิ่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวไปในทางใดเป็นส่วนใหญ่

...สิ่งอนุญาตโดยไม่มีประกัน

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกัน

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกันและหลักประกัน

...สิ่งไม่อนุญาต

เหตุผล.....

11. ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ท่านเห็นว่าศาลใช้ดุลพินิจสิ่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวไปในทางใดเป็นส่วนใหญ่

...สิ่งอนุญาตโดยไม่มีประกัน

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกัน

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกันและหลักประกัน

...สิ่งไม่อนุญาต

เหตุผล.....

12. ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่ถึงสิบปี ท่านเห็นว่าศาลใช้ดุลพินิจสิ่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวไปในทางใดเป็นส่วนใหญ่

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกัน

...สิ่งอนุญาตโดยมีประกันและหลักประกัน

...สิ่งไม่อนุญาต

เหตุผล.....

13. ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไปแต่ไม่ถึงประหารชีวิต ท่านเห็นว่าศาลใช้ดุลพินิจสั่งจำคุกหรือขอให้ปล่อยชั่วคราวไปในทางใดเป็นส่วนใหญ่
 ...สั่งอนุญาตโดยมีประกัน ...สั่งอนุญาตโดยมีประกันและหลักประกัน
 ...สั่งไม่อนุญาต
 เหตุผล.....
14. ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ท่านเห็นว่าศาลใช้ดุลพินิจสั่งจำคุกหรือขอให้ปล่อยชั่วคราวไปในทางใดเป็นส่วนใหญ่
 ...สั่งอนุญาตโดยมีประกัน ...สั่งอนุญาตโดยมีประกันและหลักประกัน
 ...สั่งไม่อนุญาต
 เหตุผล.....
15. ตัวอย่างคดีที่ท่านเห็นว่าศาลใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นส่วนมาก
 .....
16. ตัวอย่างคดีที่ท่านเห็นว่าศาลใช้ดุลพินิจสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นส่วนมาก
 .....
17. ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ท่านเห็นว่าศาลพิจารณาจากเรื่องใดต่อไปนี้ (โปรดตอบเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยใส่เลข 1, 2, 3, ... เรียงตามลำดับจากความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย)
 ...ความหนักเบาแห่งข้อหาหรือฐานความผิด
 ...จากพยานหลักฐานเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิดจริง
 ...พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดี
 ...ผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้ประกันเป็นผู้ที่เชื่อถือได้
 ...ไม่มีเหตุที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหลบหนี
 ...ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไม่ไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้นอีก
 ...ค่าคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ แล้วแต่กรณี
 ...ยึดถือ
 ...อื่น ๆ (ระบุ).....

18. ในกรณีที่ศาลสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ท่านเห็นว่าศาลพิจารณาจากเรื่องใดต่อไปนี้ (โปรดตอบเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยใส่เลข 1, 2, 3, ... เรียงตามลำดับจากความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย)

- ... ความหนักเบาแห่งข้อหาหรือฐานความผิด
- ... จากพยานหลักฐานเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิดจริง
- ... พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดี
- ... ผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้เป็นหลักประกันเชื่อถือไม่ได้
- ... เชื่อว่าหากสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี
- ... ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไม่ไปก่ออันตรายหรือความเสียหายขึ้นอีก
- ... ค่าคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ แล้วแต่กรณี
- ... ยี่สิบ
- ... อื่น ๆ (ระบุ).....

19. ในการเรียกหลักประกัน ท่านเห็นว่าศาลกำหนดจำนวนหลักประกันโดยพิจารณาจากเรื่องใดต่อไปนี้ (โปรดตอบเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยใส่เลข 1, 2, 3, .. เรียงตามลำดับจากความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย)

- ... ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงของผู้ต้องหาหรือจำเลย
- ... ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงของผู้เป็นหลักประกัน
- ... ความหนักเบาแห่งข้อหา
- ... ความร้ายแรงแห่งการกระทำ
- ... ผลแห่งการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้อง
- ... ประเภทหลักประกัน
- ... ยี่สิบ
- ... อื่น ๆ (ระบุ).....

20. หลักประกันต่อไปนี้ ท่านเห็นว่าศาลเชื่อถือเพียงใด (โปรดตอบเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยใส่เลข 1, 2, 3, ... เรียงตามลำดับจากความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย)

... ที่ดิน (โฉนด)	... เงินสด	... อาคารสิ่งปลูกสร้าง
... พันธบัตร	... สลากออมสิน	... น.ส.3 หรือ น.ส. 3 ก.

...การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกัน ตามระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ฉบับที่ 8

...อื่น ๆ (ระบุ).....

21. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการบัญญัติกฎหมายห้ามเรียกหลักประกันเงินประกันแก่กรณี

...เห็นด้วย

...ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....

.....

22. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการบัญญัติกฎหมายที่ให้ส่งปล่อยชั่วคราว โดยจะมีหลักประกันไม่เกิน
จำนวนที่ระบุไว้ สำหรับในความผิดบางประเภท เช่น ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิด
จากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 มาตรา 6 เป็นต้น

...เห็นด้วย

...ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....

.....

23. ข้อพิจารณาจากข้อ 17, 18, 19 ข้างต้น ท่านเห็นว่าศาลพิจารณาได้จากที่ใดบ้าง (โปรด
ตอบเรียงตามลำดับความสำคัญ)

...ในคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

...ในสำนวนคดี

...การสอบถามผู้ต้องหาหรือจำเลย

...ให้เจ้าหน้าที่ศาล หรือพนักงานคุม

ประพฤติสืบเสาะและพินิจ

...ในคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน

...อื่น ๆ (ระบุ) .....

พนักงานอัยการ หรือโจทก์

24. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่ศาลจะใช้วิธีการสืบเสาะและพินิจโดยเจ้าหน้าที่ศาล หรือ
พนักงานคุมประพฤติ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพิจารณาส่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว และ
เรียกหลักประกันได้เหมาะสมพอควรแก่กรณี ๆ ไป

...เห็นด้วย

...ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....

.....

25. ในกรณีที่ศาลถือหลักอนุญาโตหีบปล่อยชั่วคราว ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับมาตรการเสริมเพื่อป้องกันสังคม อาทิเช่น การระบุง้อความอื่นในสัญญาประกันเพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี หรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายเกิดขึ้นอีก มิฉะนั้น ถือเป็นการผิดสัญญาประกันดังต่อไปนี้

25.1 ห้ามผู้ต้องหาหรือจำเลย เข้าหรือออกจากเขตที่กำหนด

...เห็นด้วย

...ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....

.....

25.2 ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ศาล หรือพนักงานคุมประพฤติ ในระหว่างที่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

...เห็นด้วย

...ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....

.....

26. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่จะปรับปรุงคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ.2531 ให้มีสภาพบังคับตั้งเช่นกฎหมาย

...เห็นด้วย

...ไม่เห็นด้วย

เหตุผล.....

.....

27. ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของศาลในการปล่อยชั่วคราว

.....

.....

.....

.....

ขอได้รับความขอบพระคุณจากผู้วิจัยมา ณ ที่นี้

ภาคผนวก ง.

การประกาศในราชกิจจานุเบกษาของ
ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 8

เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

ตามที่ได้แจ้งมายังศาลทั้งหลายตามหนังสือที่ ยช 0503/ว 11 ลงวันที่ 29 มกราคม 2536 เกี่ยวกับกรณีที่กระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันตามกฎหมายและคำแนะนำของประธานศาลฎีกาบรรลุผลในทางปฏิบัติได้อย่างจริงจัง อันจะเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีหลักทรัพย์สามารถได้รับการปล่อยชั่วคราวได้ตามหลักการที่ว่า ผู้ต้องหาและจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมหรือขังไว้ กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอต่อท่านประธานศาลฎีกาในฐานะประมุขฝ่ายตุลาการ ในการพิจารณาวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 8 เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวไว้ เพื่อให้ผู้พิพากษาทั้งหลายใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่อง การปล่อยชั่วคราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรมเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ยิ่งขึ้น นั้น

บัดนี้ ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 110 ตอนที่ 16 วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2536 แล้ว

จึงขอส่งสำเนาระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 8 เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวมาพร้อมหนังสือนี้ เพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการต่อไป

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

2 มีนาคม 2536

กองวิชาการ

โทร. 2241458, 22664384

โทรสาร. 2241558

(สามเภา)

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 8เรื่อง การให้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 บัญญัติให้ความสะดวกในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาไว้ว่า ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ฯ จะปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันเลยก็ได้ และแม้ในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีขึ้นไปก็อาจปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันแต่ไม่ต้องมีหลักประกันด้วยก็ได้

สำหรับกรณีที่มีการปล่อยชั่วคราวจะต้องมีหลักประกันด้วยกัน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 114 วรรคสอง ก็ยังบัญญัติให้บุคคลเป็นหลักประกันได้ด้วย ซึ่งในการให้บุคคลเป็นหลักประกันนี้ ได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2531 ข้อ 11 ระบุไว้ว่า ควรพิจารณาหลักประกันประเภทนี้ในเมื่อบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีหลักฐาน ตามหนังสืออาชีพการงาน ฐานะ หรือชื่อเสียงเป็นที่เชื่อถือได้

เพื่อให้การให้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันตามกฎหมายและคำแนะนำของประธานศาลฎีกาดังกล่าวบรรลุผลในทางปฏิบัติได้อย่างจริงจัง อันจะเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ที่ไม่มียุติธรรมสามารถได้รับการปล่อยชั่วคราวได้ตามหลักการที่ว่าผู้ต้องหาและจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมหรือขังไว้ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 1 วรรคสาม และโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประธานศาลฎีกาจึงวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการของศาลทั้งหลายไว้ดังนี้

ข้อ 1. ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ 3-5 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินหกหมื่นบาท

ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ 6 - 8 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่าทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินสองแสนบาท

ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ 9 - 10 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่าทำสัญญาประกัน หรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินห้าแสนบาท

ให้ข้าราชการพลเรือน ระดับ 11 หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่าทำสัญญาประกันหรือ ใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินแปดแสนบาท

ข้อ 2. ให้พนักงานรัฐวิสาหกิจทำสัญญาประกัน หรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ใน ทางการเงินเกี่ยวกับข้าราชการอื่นตามที่ระบุไว้ในข้อ 1

ข้อ 3. ให้สมาชิกรัฐสภาและข้าราชการการเมืองทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็น หลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินแปดแสนบาท

ข้อ 4. บุคคลอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในข้อ 1 ถึงข้อ 3 ให้ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเอง เป็นหลักประกันได้ในวงเงินตามที่ศาลจะเห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป

ข้อ 5. ให้ผู้ที่ขอทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันตามข้อ 1 ข้อ 2 หรือ ข้อ 3 เสนอหนังสือรับรองจากต้นสังกัดแสดงสถานะ ระดับ อัตราเงินเดือนและหากมีภาระผูกพัน ในการทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันรายอื่นอยู่ก็ให้แสดงภาระผูกพันนั้นด้วย

ข้อ 6. ในกรณีที่การรับประกันบุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันตามวงเงินที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ถึงข้อ 4 แล้ว ยังไม่เป็นการเพียงพอ ให้ใช้บุคคลตามข้อ 1 ถึง 4 หรือหลักทรัพย์อื่นเป็น หลักประกันเพิ่มเติมได้

ข้อ 7. ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดเพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้ดำเนินไปรวดเร็ว เรียบร้อย ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

(ลงชื่อ) ประมาณ ชันชื่อ

(นายประมาณ ชันชื่อ)

ประธานศาลฎีกา

สำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) จารุณี ฐานรตาภรณ์

(นางสาวจารุณี ฐานรตาภรณ์)

นิติกร 7

ภาคผนวก จ.

ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรม

เกี่ยวกับ

การรับหลักทรัพย์ของธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว*

(ครุฑ)

ที่ น.ว.83/2524

กระทรวงยุติธรรม

29 กันยายน 2524

เรื่อง การรับหลักทรัพย์ของธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

เรียน ผู้พิพากษาศาลทั้งหลาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บันทึกการประชุมเพื่อจัดทำระเบียบเกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน
ครั้งที่ 1/2524

2. คำนวณฯ เกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์ของธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อย
ชั่วคราว

ด้วยกระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันนี้หลักทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราวที่ศาลนั้น ได้แก่ ที่ดินและเงินสดเป็นส่วนใหญ่ เป็นผลให้ผู้ที่ไม่มียอดหรือเงินสดเป็นจำนวนมากบางคนไม่มีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวจากศาล บางคนต้องไปเช่าโฉนดที่ดินของผู้อื่นหรือว่าจ้างให้ผู้อื่นมาประกันตัวให้ หรือมีเงินนั้นต้องจำนายทรัพย์สินหรือกู้ยืมเงินมาใช้เป็นหลักประกัน ปรากฏว่าจำเลยบางคนก็กระทำผิดในคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ถูกศาลปรับเพียงไม่กี่ร้อยบาท แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อหาหลักทรัพย์มาประกันตัวเป็นเงินหลายพันบาท นอกจากนั้น การนำเงินสดจำนวนมาก ๆ มาเป็นหลักประกัน อาจทำให้เกิดปัญหาในการรักษาความปลอดภัย และทำให้เจ้าของเงินขาดผลประโยชน์คือดอกเบี้ยเงินจำนวนนั้นด้วย เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้กระทรวงยุติธรรมเห็นว่า ควรจะได้มีการส่งเสริมให้มีการใช้หลักทรัพย์อย่างอื่น

* นพวรรณ อินทร์ทรัพย์, "ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์ของธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว," ตุลพาห 34 (มีนาคม - เมษายน 2530) : 99-120.

เช่น พันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่าย และผู้จ่ายได้รับรองตลอดไป แล้ว ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออก เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง หนังสือรับรองของธนาคาร ตามคำแนะนำของประธานสภาฎีกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2523 (ข้อ 10) ให้มากขึ้น กระทรวงยุติธรรมจึงได้เชิญผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนธนาคารออมสิน และผู้แทนสมาคมธนาคารไทย มาปรึกษาหารือเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติในเรื่องนี้ ตลอดจนจัดทำแบบหนังสือติดต่อระหว่างธนาคารกับศาล เพื่อให้มีการใช้หลักประกันอื่นดังกล่าวข้างต้นกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วและความน่าเชื่อถือของหลักประกันเป็นหลักสำคัญที่ประชุมดังกล่าว เห็นพ้องต้องกันให้กระทรวงยุติธรรมมีคำแนะนำในเรื่องนี้และกำหนดแบบหนังสือแจ้งการอายัดหลักทรัพย์ขึ้นเพื่อให้ศาลต่าง ๆ ถือปฏิบัติต่อไป

กระทรวงยุติธรรมได้ทำคำแนะนำในการรับหลักประกันและกำหนดแบบหนังสือแจ้งอายัดหลักประกันดังกล่าวขึ้นแล้วดังที่ได้แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ ซึ่งในการรับหลักประกันบางชนิดของธนาคารศาลอาจต้องตรวจสอบลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของธนาคารด้วย โดยกระทรวงยุติธรรมจะได้ขอให้ธนาคารส่งสมุดตัวอย่างลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ธนาคาร (สมุดเขียว) มาให้ศาลต่อไป แต่เพื่อความรวดเร็วศาลต่าง ๆ จะติดต่อขอสมุดดังกล่าวจากธนาคารในท้องที่โดยตรงเองก็ได้ และเพื่อความสะดวกของธนาคารในการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้พิพากษาที่ลงนามในหนังสือแจ้งการอายัด ศาลควรพิจารณาให้ความร่วมมือส่งตัวอย่างลายมือชื่อของผู้พิพากษาที่มีหน้าที่ในการแจ้งการอายัดไปยังธนาคารเมื่อธนาคารร้องขอมา

อนึ่ง เพื่อให้ประชาชนทราบเรื่องนี้โดยทั่วกัน ขอให้ศาลต่าง ๆ ได้ช่วยประชาสัมพันธ์และแจ้งให้สื่อมวลชนในท้องถิ่นช่วยเผยแพร่เรื่องขอมา

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ศิริ อติโพธิ์

(นายศิริ อติโพธิ์)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

โทร. 2229879, 2224167

บันทึกการประชุม

เพื่อพิจารณาจัดทำระเบียบเกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์เป็นประกัน

ครั้งที่ 1/2524

วันอังคารที่ 1 กันยายน พ.ศ.2524

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. รองปลัดกระทรวงยุติธรรม (ฝ่ายวิชาการ)
(นายโรจน รัตนกร)
2. ผู้แทนศาลอาญา
(นายประมุข สวัสดิ์มงคล รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา)
3. ผู้แทนศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง
(นายสุนัย พันธกัมแพง จำศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง)
4. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงพระนครใต้
(นายสุมิตร สุภาดุลย์) แทน
5. ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย
(นายประพนธ์ ศาตะมาน ผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย ธนาคารไทยพาณิชย์)
6. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย
(นายยง ศรีนาม รองผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย)
7. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย
(นายเลิศศิลป์ อังคทาวินนท์ นิติกรผู้ช่วย)
8. ผู้แทนธนาคารออมสิน
(นายคุณฉวี สวัสดิ์สุโรต ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน)
9. ผู้แทนธนาคารออมสิน
(นายอานวย รัชสุนทร หัวหน้าฝ่ายการสลาก ธนาคารออมสิน)
10. ผู้อำนวยการกอง กองวิชาการ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
(นายกนก อินทร์ทรัพย์)
11. นายพรเพชร วิชิตชลชัย ผู้พิพากษาประจำกระทรวง

เริ่มประชุมเวลา 10.00 นาฬิกา

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม (ฝ่ายวิชาการ) ซึ่งเป็นประธานที่ประชุมกล่าวเปิดประชุมแล้วดำเนินการประชุม

ประธานฯ แนะนำผู้เข้าร่วมประชุมเป็นรายบุคคล แล้วแถลงให้ที่ประชุมทราบถึงความ เป็นมาในการที่กระทรวงยุติธรรมได้จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาจัดทาระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์เป็นประกันของศาล โดยกระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการ อำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกี่ยวกับการขอส้อยชั่วคราว ผู้ต้อง หาหรือจำเลย จึงได้เสนอขอให้ท่านประธานศาลฎีกาในฐานะประมุขฝ่ายตุลาการพิจารณาออก คำแนะนำไว้เป็นการทั่วไปสำหรับให้ผู้พิพากษาทั้งหลายใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาและมีคำสั่ง เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ท่านประธานศาลฎีกาก็ได้ออกคำแนะนำดังกล่าวให้เมื่อปี พ.ศ. 2523 รายละเอียดปรากฏตามสำเนาซึ่งเจ้าหน้าที่ได้แจกให้ท่านผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านแล้ว คำแนะนำของท่านประธานศาลฎีกาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การพิจารณาและมีคำสั่งปล่อย ชั่วคราวของศาลชั้นต้นต่าง ๆ ดำเนินไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน โดยเน้นไปบน ทางที่จะให้มีการปล่อยชั่วคราวได้ง่ายขึ้น และในส่วนที่เกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์เป็นประกัน นั้น คำแนะนำของท่านประธานศาลฎีกาข้อ 10 ก็กำหนดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยระบุว่าหลักประกัน ไม่ควรจำกัดเฉพาะแต่ที่ดิน หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่น เช่น พันธบัตร สลากออมสิน ตัวแลกเงิน ที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัว เช็ค ที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง หนังสือรับรองของธนาคารที่รับรองว่าจะชำระเบี้ยปรับแทนน การผิดสัญญาประกัน เป็นต้น ก็ควรพิจารณาอนุญาตให้ใช้เป็นหลักประกันได้ด้วย

เมื่อได้มีการออกคำแนะนำของท่านประธานศาลฎีกาไปได้ระยะเวลาหนึ่ง กระทรวง ยุติธรรมก็ได้ทำการประเมินผลในเรื่องนี้โดยขอทราบสถิติเกี่ยวกับการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ของศาลชั้นต้นต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร จากการประเมินผลปรากฏว่าหลักทรัพย์ที่ใช้เป็นประกัน นั้น ส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นโฉนดที่ดินและเงินสด ส่วนหลักทรัพย์ประเภทอื่นมีน้อยมาก เหตุที่ยังใช้ หลักประกันอื่นนอกจากโฉนดที่ดินและเงินสดน้อย อาจเป็นเพราะประชาชนทั่วไปและธนาคาร ต่าง ๆ ยังไม่ทราบ และศาลเองก็ยังไม่แน่ใจว่าหลักทรัพย์อื่นจะเชื่อถือได้เพียงใด กระทรวง ยุติธรรมจึงเห็นสมควรจัดทาระเบียบเกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์อื่นเป็นประกัน เพื่อเป็นแนวทาง ให้ศาลถือปฏิบัติตลอดจนการทำงานแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดต่อระหว่างศาลกับธนาคารเพื่อ

ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ทั้งฝ่ายศาล ธนาคารและประชาชน และให้หลักทรัพย์นั้นเป็นที่เชื่อถือได้ด้วย จึงต้องเชิญท่านทั้งหลายมาเพื่อให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรม

ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (นายประพนธ์ สาตะมาน) แถลงว่า หลักทรัพย์ที่กำหนดไว้ในคำแนะนำของท่านประธานศาลฎีกาข้อ 10 เข้าใจว่าเป็นตัวอย่างเท่านั้น ดังนั้นจึงน่าจะมีการส่งเสริมหลักทรัพย์บางประเภทเพิ่มขึ้นอีกด้วย เป็นต้นว่า ใบรับเงินฝากประจำของธนาคาร (fixed deposit receipt) หรือสมุดรับเงินฝากประจำ (fixed deposit pass book) นอกจากนั้น สำหรับตัวสัญญาใช้เงินหรือตัวแลกเงินที่ธนาคารอาวัล ก็มีความมั่นคงน่าจะใช้เป็นหลักประกันได้ด้วย สำหรับปัญหาเรื่องการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้ลงนามในเอกสารของธนาคารนั้น ในทางปฏิบัติธนาคารมีสมุดตัวอย่างลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามแทนธนาคาร (authorized signature) ซึ่งเรียกว่าสมุดเขียว ดังนั้น ศาลต่าง ๆ น่าจะมีสมุดเขียวนี้ไว้ซึ่งเข้าใจว่าธนาคารคงจัดส่งสมุดเขียวนี้ให้ศาลได้

ประธานฯ สอบถามว่า สมุดเขียวที่ว่านั้นถ้าจะจัดส่งให้ทุกศาลซึ่งจะต้องใช้ประมาณ 120 เล่ม จะเป็นภาระแก่ธนาคารมากหรือไม่

ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (นายประพนธ์ สาตะมาน) ชี้แจงว่า จะไปสอบถามทางธนาคารดู แต่คิดว่าสำหรับศาลใหญ่ ๆ ในกรุงเทพฯ ธนาคารคงจะจัดส่งให้ได้

ผู้อำนวยการธนาคารออมสินมีความเห็นว่า เอกสารที่ศาลจะรับจากธนาคารควรจะจำกัดเฉพาะธนาคารในท้องถิ่น ซึ่งศาลก็สามารถขอตัวอย่างลายมือชื่อมาไว้ที่ศาลได้ สำหรับศาลในกรุงเทพฯ ก็ขอตัวอย่างลายมือชื่อของธนาคารและสาขาในกรุงเทพฯ ถ้าปฏิบัติอย่างนี้ก็จะสะดวกทุกฝ่าย

ประธานฯ มีความเห็นว่า เมื่อมีการประกาศใช้ระเบียบแล้วก็ควรจะได้มีการประสานงานระหว่างศาลกับธนาคาร จึงขอฝากปัญหานี้ให้ผู้แทนสมาคมธนาคารไทยช่วยรับไปพิจารณาด้วย

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย (นายยง ศรีนาม) แถลงว่า ตามร่างระเบียบของเจ้าหน้าที่กระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์ประเภทพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกันนั้น กำหนดให้เจ้าของหลักทรัพย์ไปแจ้งการอายัดห้ามรอนกับธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วนำไปรับแจ้งการอายัดนั้นมายื่นพร้อมกับพันธบัตรเพื่อขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล มีข้อนำคิด

ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระแก่เจ้าของพันธบัตรอย่างมากหรือไม่ เพราะนายทะเบียนพันธบัตรมี 4 แห่ง คือ ที่กรุงเทพฯ ลพปาง หาดใหญ่ และขอนแก่น น่าจะใช้วิธีเดิมที่ศาลแจ้งการอายัดไปยังธนาคารหลังจากที่ศาลรับพันธบัตรนั้นไว้เป็นหลักประกันแล้ว และถ้าศาลกลัวปัญหาเรื่องพันธบัตรปลอมหรือมีการแจ้งหายไว้ก่อนก็อาจใช้โทรศัพท์ตรวจสอบกับธนาคารได้ทันที

ผู้แทนอาญา (นายประมุข สวัสดิ์มงคล) แกลงว่า ทางปฏิบัติที่ผ่านมาศาลอาญาก็รับพันธบัตรเป็นหลักประกันอยู่แล้ว และวิธีปฏิบัติในเรื่องนี้ก็อยู่ในวันนั้นเองหรืออย่างช้าในวันรุ่งขึ้น ศาลอาญาจะมีหนังสือแจ้งการอายัดไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งวิธีปฏิบัติดังกล่าวก็ยังไม่พบปัญหาอย่างใด จึงไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดให้เจ้าของพันธบัตรต้องไปแจ้งการอายัดกับธนาคารแห่งประเทศไทยตามร่างของกระทรวงฯ สำหรับเรื่องสมุดเขียวนี้ถ้าจัดส่งให้ศาลอาญาได้ก็จะเป็นการสะดวกมาก และตามร่างระเบียบที่เขียนไว้ว่าให้ศาลตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่อของผู้ลงนามในตั๋วเงินนั้น น่าจะเขียนให้ผ่อนคลายน้อยมิใช่บังคับให้ศาลปฏิบัติ เช่น เขียนว่าศาลควรตรวจสอบเมื่อมีกรณีน่าสงสัย เป็นต้น

นายพรเพชร วิชิตชลชัย ชี้แจงว่า ระเบียบกระทรวงยุติธรรมที่ยกร่างขึ้นมานี้ก็โดยข้อเท็จจริงที่ว่า เหตุที่ศาลต่าง ๆ ยังไม่นิยมใช้หลักทรัพย์ประเภทอื่นก็เพราะศาลไม่ค่อยมั่นใจที่ร่างระเบียบเช่นนั้นก็เพื่อจะให้เกิดความมั่นใจให้แก่ศาล

ประธานฯ มีความเห็นว่า ในทางกฎหมายก็ยังมีข้อสงสัยว่าเมื่อศาลแจ้งการอายัดพันธบัตรไปยังธนาคารนั้น ในแง่กฎหมายจะถือว่าศาลมีอำนาจอายัดดังกล่าวหรือไม่ ด้วยเหตุนี้จึงเข้าใจว่าการร่างระเบียบโดยกำหนดให้มีการแจ้งอายัดโดยเจ้าของพันธบัตรและการรับแจ้งการอายัด โดยธนาคารผู้ออกพันธบัตรจะเป็นการแก้ไขปัญหากฎหมายในเรื่องอำนาจของศาลเกี่ยวกับการแจ้งอายัดพันธบัตรรัฐบาล

ผู้แทนศาลอาญา (นายประมุข สวัสดิ์มงคล) มีความเห็นว่า การประชุมครั้งนี้ถ้าหากได้มีการประสานงานตกลงกันแน่ชัดว่า เมื่อศาลแจ้งอายัดไปยังธนาคารแล้วธนาคารจะรับแจ้งการอายัดไว้ก็ไม่น่าจะเกิดปัญหา

ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (นายประพนธ์ ศาตะมาน) มีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาแล้วก็ไม่น่าจะเป็นการอายัดตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ส่วนตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจในการอายัดสิ่งของได้แต่สำหรับศาลนี้ยังไม่แน่ว่าจะเอาให้แน่ก็ควรแก้ไขกฎหมายให้ชัดเจน

ประธานฯ มีความเห็นว่ายังเกรงปัญหาว่าการที่ศาลเพียงแต่มีหนังสือแจ้งอายุตัวยัง
 ธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่มี ความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตาม

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย (นายยง ศรีนาม) แถลงว่า ทางปฏิบัติในการใช้
 พันธบัตรเป็นหลักประกัน เช่น การไฟฟ้า หรือองค์การโทรศัพท์ใช้วิธีโอนกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร
 เลย มีของศาลกับพนักงานสอบสวนเท่านั้นที่ ใช้วิธีการแจ้งการอายัด

ผู้แทนศาลอาญา (นายประมุข ศวัสค์มิ่งคล) มีความเห็นว่า การการใช้วิธีโอนกรรมสิทธิ์
 จะเป็นปัญหายุ่งยากมาก ทางปฏิบัติที่ผ่านมาใช้วิธีการแจ้งอายัด ซึ่งก็ไม่มีปัญหาข้อขัดข้องและ
 ไม่เป็นภาระแก่ธนาคาร จึงน่าจะปฏิบัติเช่นเดิมต่อไป

ประธานฯ มีข้อสงสัยว่าในกรณีที่เจ้าของพันธบัตรมาแจ้งกับธนาคารแห่งประเทศไทย
 ว่า เขาไม่ได้ให้ความยินยอมในการใช้พันธบัตรเป็นหลักประกัน จึงขอให้ธนาคารยกเลิกอายัด
 พันธบัตรของเขา เช่นนี้ ธนาคารจะปฏิบัติอย่างไร

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย (นายยง ศรีนาม) ชี้แจงว่า ธนาคารก็ควรจะต้อง
 มีหนังสือสอบถามไปยังศาลที่แจ้งการอายัด

ประธานฯ แถลงว่า สรุปลงแล้วก็ต้องขอความมั่นใจว่าเมื่อศาลแจ้งการอายัดแล้ว
 ธนาคารฯ ก็จะรับการแจ้งอายัดไว้จนกว่าศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (นายประพนธ์ สาตะมาน) มีความเห็นว่า เพื่อป้องกัน
 ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จึงน่าจะกำหนดระเบียบว่าให้เจ้าของพันธบัตรมายื่นคำร้องขอประกันด้วย
 ตัวเอง ทั้งนี้เพราะศาลอาจตรวจสอบบัตรประจำตัวได้

ประธานฯ แถลงว่า เห็นด้วยกับผู้แทนสมาคมธนาคารไทยว่าควรกำหนดระเบียบให้
 เจ้าของพันธบัตรมายื่นคำร้องขอประกันด้วยตนเอง แต่ในกรณีจำเป็นเช่นเจ็บป่วยมากก็น่าจะ
 อนุโลมให้มอบอำนาจกันได้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบหนังสือมอบอำนาจด้วย

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย (นายยง ศรีนาม) แถลงว่า มีปัญหาของทาง
 ฝ่ายธนาคารแห่งประเทศไทยใครขอให้ประชุมพิจารณา รวม 3 ประการคือ ประการแรกปัญหา
 เรื่องดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นระหว่างสัญญาประกัน น่าจะกำหนดให้ชัดเจนแบบแจ้งอายุตัวยของศาลว่า
 ไม่อายัดดอกเบี้ยด้วย ประการที่สอง เรื่องการไถ่ถอนเมื่อพันธบัตรครบออกแล้วแต่ศาลยังไม่ได้
 ยกเลิกการแจ้งอายัด ประการที่สาม เมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดลงแล้วควรรีบแจ้งถอนการประกัน
 ให้ธนาคารทราบโดยเร็ว

ประธานฯ มีความเห็นว่า สำหรับประการแรกและปัญหาประการที่สามนั้นคงไม่เป็น ปัญหาสำหรับศาลในการแจ้งไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย แต่สำหรับปัญหาประการที่สอง เรื่อง การไต่ถอนนั้น เมื่ออยู่ในระหว่างการอายัดของศาล ธนาคารก็ต้องไม่ทำให้ถอน และธนาคารก็ ไม่เสียผลประโยชน์แต่อย่างใด เพราะไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้ส่วนเจ้าของพันธบัตรเมื่อประสงค์ จะไต่ถอนก็อาจหาหลักประกันอื่นมาวางแทนแล้วไต่ถอนพันธบัตรนั้นได้ จึงไม่น่าจะต้องมีการ กำหนดเรื่องการไต่ถอนไว้ในหนังสือแจ้งการอายัดของศาล และสำหรับตัวอย่างหนังสือแจ้งการ อายัดของศาลที่มีไปถึงธนาคารนั้น จะทำให้เจ้าหน้าที่ยกร่างขึ้นตามคำแนะนำของท่านรองอธิบดี ผู้พิพากษาศาลอาญาและผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยต่อไป จากนั้นประธานฯ ได้สอบถามผู้แทน จากธนาคารออมสินว่า ควรจะกำหนดแบบฟอร์มการแจ้งอายัดหรือการรับแจ้งอายัดสลากออมสิน อย่างไรหรือไม่

ผู้อำนวยการธนาคารออมสินแถลงว่า เนื่องจากธนาคารออมสินมีสาขาทั่วราชอาณาจักร จึงไม่มีปัญหา เช่นธนาคารแห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม เมื่อกำหนดระเบียบปฏิบัติกับพันธบัตร รัฐบาลไว้อย่างไรก็น่าจะเข้ากับสลากออมสินด้วย ส่วนเรื่องเงินรางวัลสลากออมสินก็ขอห้ามปฏิบัติ เช่นเดียวกับดอกเบี้ยของพันธบัตร

ผู้อำนวยการกอง กองวิชาการ (นายกก ก อินทรมพรรย์) มีข้อสงสัยว่าพันธบัตรที่ ออกจากธนาคารแห่งประเทศไทยสาขาต่างจังหวัดนั้น จะมีหลักฐานทางทะเบียนซึ่งสามารถตรวจสอบได้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานใหญ่หรือไม่

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย (นายยง ศรีนาม) ชี้แจงว่า พันธบัตรออกที่สาขา ใดหน ก็มีทะเบียนที่นั่นเท่านั้น

ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (นายประพนธ์ ศาตะมาน) เสนอว่า ควรจะได้มีการออก แบบฟอร์มสำหรับธนาคารใช้ในการแจ้งตอบการรับอายัดด้วย โดยให้ทำเป็นคู่มือหนังสือแจ้งการ อายัดของศาล

ประธานฯ แถลงว่า เห็นด้วยกับข้อเสนอของผู้แทนสมาคมธนาคารไทย และขอให้ เจ้าหน้าที่ไปดำเนินการจัดทำแบบฟอร์มตามนี้

ประธานฯ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องการรับตัวเงินเป็นหลักประกัน

ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (นายประพนธ์ ศาคะมาน) แถลงว่า สำหรับใบรับเงินฝากประจำ (fixed deposit receipt) และตัวแลกเงินกับตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารอาวัลก็น่าจะส่งเสริมมาใช้เป็นหลักประกันได้ด้วย ในเรื่องการแจ้งอายุก็ใช้วิธีเดียวกับพันธบัตรรัฐบาลและสลากออมสิน ส่วนสมุดรับเงินฝากประจำ (fixed deposit pass book) นั้นอาจไม่สะดวกในการนำมาใช้เป็นหลักประกัน เพราะมีการฝากเงินเข้าและถอนออกอยู่ตลอดเวลา จึงยังไม่ควรส่งเสริมมาใช้เป็นหลักประกัน และผู้ที่มีสมุดเงินฝากประจำนั้นก็อาจไปขอเปลี่ยนเป็นใบรับเงินฝากประจำเพื่อมาใช้เป็นหลักประกันได้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการรับหลักทรัพย์ประเภทใบรับเงินฝากประจำเพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง ส่วนตัวแลกเงินกับตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารอาวัลนี้ยังไม่ควรส่งเสริมมาใช้เป็นหลักประกัน เพราะอาจมีปัญหายุ่งยากหลายประการและเห็นว่าในเรื่องการรับใบรับเงินฝากประจำของธนาคาร และตัวเงินประเภทต่าง ๆ นั้น ควรจำกัดเฉพาะแต่ของธนาคารท้องถิ่นในจังหวัดเดียวกับที่ตั้งศาลซึ่งศาลอาจตรวจสอบได้

ประธานฯ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าสำหรับกรณีตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยสถาบันการเงินประเภทอื่น เช่น พวกรัถส์ หรือบริษัทเงินทุน ควรส่งเสริมให้มีการใช้เป็นหลักประกันหรือไม่

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ในชั้นนี้ยังไม่ควรขยายไปถึงหลักประกันประเภทตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยทรัสต์หรือบริษัทเงินทุน เพราะยังมีความเสี่ยงสูงมาก

ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย (นายประพนธ์ ศาคะมาน) เสนอว่า การรับตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินควรจำกัดเฉพาะตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินที่วันถึงกำหนดใช้เงินไม่เกินสามปีนับแต่วันออกตัว เพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับอายุความ และให้มีการแจ้งอายุขยับไปยังธนาคารผู้ออกตัวหรือผู้รับรองด้วย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยตามข้อเสนอของผู้แทนสมาคมธนาคารไทย

ประธานฯ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาว่า การใช้หนังสือรับรองของธนาคารไทยว่าจะชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกันเป็นหลักประกันนั้น สมควรจะต้องกำหนดระเบียบหรือแบบฟอร์มอย่างใดหรือไม่

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรอนุญาตให้ใช้เฉพาะหนังสือรับรองของธนาคารซึ่งออกในกรณีผิดสัญญาประกันเป็นหลักประกันนั้น สมควรจะต้องกำหนดระเบียบหรือแบบฟอร์มอย่างใดหรือไม่

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรอนุญาตให้ใช้เฉพาะหนังสือรับรองของธนาคารซึ่งออก
ในเมืองเดียวกับศาลที่ยื่นคำขอประกัน เพื่อสะดวกแก่การตรวจสอบของศาล ส่วนแบบฟอร์มใน
เรื่องนี้ที่ประชุมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะต้องกำหนด

ประธานฯ กล่าว ทางกระทรวงยุติธรรมจะได้ยกร่างระเบียบหรือคําแนะนําและ
แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ติดต่อระหว่างศาลกับธนาคาร แล้วจะเวียนให้ผู้เข้าร่วมประชุมพิจารณา
ถ้าทุกท่านเห็นชอบด้วยก็จะได้ส่งไปให้ศาลต่างถือปฏิบัติต่อไป หากมีการขอแก้ไขในข้อสำคัญและ
จำเป็นต้องหารือกันอีก ก็จะได้นัดประชุมใหม่อีกครั้ง หลังจากประกาศใช้ระเบียบและแบบฟอร์ม
แล้วก็จะได้ช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

เลิกประชุมเวลา 11.50 นาฬิกา

พรเพชร วิชิตชลชัย

(นายพรเพชร วิชิตชลชัย)

ผู้บันทึกการประชุม

4 กันยายน 2524

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำ

เกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์ของธนาคาร เป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

ด้วยกระทรวงยุติธรรมพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การรับหลักทรัพย์ของธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวของศาลได้เป็นไปโดยเรียบร้อยและระเบียบเดียวกัน จึงกำหนดคำแนะนำไว้เป็นแนวทางปฏิบัติของศาลทั้งหลาย ดังต่อไปนี้

1. การรับพันธบัตรรัฐบาลหรือสลากออมสินเป็นหลักประกัน

1.1 ศาลจะรับพันธบัตรรัฐบาลหรือสลากออมสินเป็นหลักประกันตามราคามูลค่าที่กำหนดไว้ในพันธบัตรรัฐบาลหรือสลากออมสินก็ได้

1.2 ในกรณีที่เจ้าของนำหลักทรัพย์มายื่นด้วยตนเอง ให้ศาลตรวจสอบบัตรประจำตัวว่าเป็นบุคคลเดียวกับที่มีชื่อระบุไว้ในพันธบัตรรัฐบาลหรือสลากออมสินที่นำมาให้เป็นการถูกต้อง

ในกรณีที่เจ้าของหลักทรัพย์ไม่อาจนำหลักทรัพย์มาป็นได้ด้วยตนเอง ให้เจ้าของหลักทรัพย์ทำใบมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นแทน และให้ศาลตรวจสอบบัตรประจำตัวของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจให้เป็นการถูกต้องเช่นกัน

1.3 เมื่อศาลได้รับพันธบัตรรัฐบาลหรือสลากออมสินดังกล่าวไว้เป็นหลักประกันแล้ว ให้รีบแจ้งอายัดไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารออมสินซึ่งเป็นนายทะเบียนพันธบัตรรัฐบาลหรือสลากออมสิน แก่ผู้แต่กรณี โดยเร็วที่สุด

1.4 แบบหนังสือแจ้งการอายัดของศาลที่มีไปถึงธนาคารนั้น ให้ศาลพิจารณาใช้ตามแบบที่แนบคำแนะนำนี้

1.5 เมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดลง ให้ศาลรีบแจ้งยกเลิกการอายัดเป็นหนังสือไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารออมสินที่รับแจ้งการอายัดไว้โดยเร็ว

2. การรับใบรับเงินฝากประจำของธนาคาร (Certificate of fixed deposit)

ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว หรือตัวสัญญาชำระเงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัวเป็นหลักประกัน

2.1 เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบความถูกต้องของหลักทรัพย์ศาลจะรับเป็น หลักประกันแต่เฉพาะใบรับเงินฝากประจำ ตัวแลกเงิน หรือตัวสัญญาชำระเงิน ที่ธนาคารในจังหวัด เดียวกับที่ตั้งของศาลเป็นผู้ออกหรือเป็นผู้รับรองก็ได้

2.2 ในกรณีที่มีข้อสงสัย ให้ศาลตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่อและอำนาจ กระทำการของผู้ลงลายมือชื่อในหลักทรัพย์จากสมุดตัวอย่างลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามแทน (authorized signature) ของธนาคาร หรือที่เรียกว่า "สมุดเขียว" หรือตรวจจาก ตัวอย่างลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามแทนธนาคารที่ธนาคารส่งให้ศาล และอาจตรวจสอบเพื่อขอ คลายืนยันจากธนาคารทางโทรศัพท์ด้วยก็ได้

2.3 การรับหลักทรัพย์ประเภทนี้เป็นหลักประกัน ให้รับได้แต่เฉพาะเมื่อผู้มี ชื่อเป็นเจ้าของใบรับเงินฝากประจำหรือผู้ทรงตัวแลกเงิน หรือตัวสัญญาชำระเงินได้ยื่นด้วยตนเอง และเมื่อได้ตรวจสอบว่าผู้นั้นเป็นเจ้าของหรือผู้ทรงที่แท้จริงกับได้สลักหลังหลักทรัพย์มอบให้แล้ว

2.4 สำหรับกรณีตัวแลกเงินหรือตัวเงินสัญญาชำระเงินนั้น ไม่พึงรับเป็นหลักประกัน หากวันถึงกำหนดชำระเงินเกินสามปีนับแต่วันที่ออกตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาชำระเงินนั้น

2.5 เมื่อศาลรับหลักทรัพย์ประเภทนี้เป็นหลักประกันแล้ว ให้รีบแจ้งอายัดไปยัง ธนาคารผู้รับฝากเงิน ผู้รับรอง หรือผู้ออกตัว แล้วแต่กรณี โดยเร็วที่สุด

2.6 แบบหนังสือแจ้งการอายัดของศาลที่มีไปถึงธนาคารนั้น ให้ศาลพิจารณาใช้ ตามแบบท้ายคานะน่านี่

2.7 เมื่อตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาชำระเงินที่ศาลรับไว้เป็นหลักประกันถึงกำหนดชำระ เงินในวันใด ให้ดำเนินการอายัดเงินเพื่อชำระเงินโดยเร็ว และให้ถือว่าจำนวนเงินที่ได้รับมาเป็น หลักประกันต่อไป

2.8 เมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดลง ให้ศาลรีบแจ้งยกเลิกการอายัดเป็นหนังสือไปยัง ธนาคารที่รับแจ้งการอายัดไว้โดยเร็ว

3. การรับเช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองเป็นหลักประกัน

3.1 เช็คลงวันที่ล่วงหน้า ไม่พึงรับไว้เป็นหลักประกัน

3.2 ให้ถือว่า การรับเช็คเป็นหลักประกันเป็นการรับหลักประกันประเภทเงินสด และให้ดำเนินการเรียกเก็บเงินตามเช็คทันที

4. การรับหนังสือรับรองของธนาคารเพื่อชำระ เบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน เป็นหลักประกัน

4.1 ศาลจะรับแต่เฉพาะหนังสือรับรองของธนาคารในจังหวัดเดียวกับที่ตั้งของ ศาลก็ได้

4.2 ในกรณีที่มีข้อสงสัยให้ศาลตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือรับรองของ ธนาคารโดยการตรวจสอบลายมือชื่อและอำนาจกระทำการของลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองหรือ ตรวจสอบกับธนาคาร เพื่อขอคำยืนยัน

กระทรวงยุติธรรม

กันยายน 2524

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูท

หนังสือแจ้งอายัดพันธบัตรรัฐบาล

ที่...../.....ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งอายัดพันธบัตรรัฐบาล

ถึง ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขา.....

ด้วยศาล.....ได้รับพันธบัตรรัฐบาลเลขที่.....ซึ่งเป็นพันธบัตรเงินกู้ในปี
งบประมาณ.....ชนิดดอกเบี้ย.....ครั้งที่.....หน้าทะเบียน.....มูลค่า
ตามราคาที่เราไว้.....บาท(.....) ของ.....ไว้เป็นหลักประกันใน
การยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว.....ผู้ต้องหา/จำเลย ในคดีอาญาหมายเลข ดฯ/แดงที่.....
ของศาลนี้ ระหว่าง.....โจทก์.....จำเลย โดยมี.....
เป็นผู้ขอประกัน จึงเรียนมาเพื่อขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยระงับการจำหน่ายจ่ายโอนและ
การเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรรัฐบาลดังกล่าวไว้จนกว่าจะได้รับแจ้งการถอนอายัดจาก
ศาลนี้ แต่การอายัดนี้ไม่รวมถึงดอกผลของพันธบัตรรัฐบาลดังกล่าว

(ลงชื่อ).....

(.....)

(ตำแหน่ง).....

ศาล.....โทร.....

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือรับแจ้งอายัดพันธบัตรรัฐบาล

ที่...../.....

ธนาคารแห่งประเทศไทย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขา.....ได้รับหนังสือแจ้งอายัดพันธบัตร
รัฐบาลของศาล.....ไว้แล้ว และได้ตรวจสอบทะเบียนพันธบัตรรัฐบาลเลขที่.....
ซึ่งเป็นพันธบัตรเงินกู้เงินปีงบประมาณ.....ชนิดดอกเบี้ย.....ครั้งที่.....
มูลค่าตามราคาตราไว้.....บาท (.....) ปรากฏว่าเป็นของ.....
จึงเรียนยืนยันมาและธนาคารแห่งประเทศไทยจะระงับการจำหน่ายจ่ายโอนและการเปลี่ยนแปลง
กรรมสิทธิ์ในพันธบัตรรัฐบาลดังกล่าวไว้ตามคำสั่งศาลจนกว่าจะได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็น
หนังสือจากศาลเป็นอย่างอื่น

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประทับตรา (ถ้ามี)

ธนาคารแห่งประเทศไทย โทร.....

หมายเหตุ ให้ทำสำเนาพร้อมไว้ในสำนวน 1 ฉบับ และทำสำเนาอีก 1 ฉบับส่งไปยังธนาคาร
พร้อมกับหนังสือนี้สำหรับให้ธนาคารลงชื่อและประทับตรา เพื่อส่งคืนศาลเก็บไว้ใน
สำนวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครุฑ

หนังสือแจ้งอายัดสลากออมสิน

ที่...../..... ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งอายัดสลากออมสิน

ถึง ธนาคารออมสิน สาขา.....

ด้วยศาล.....ได้รับสลากออมสินเลขที่.....ถึง.....

มูลค่าตามราคาที่เราไว้.....บาท(.....) ของ.....

ทะเบียนผู้ฝากเลขที่*.....ไว้เป็นหลักประกันในการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

.....ผู้ต้องหา/จำเลย ในคดีอาญาหมายเลข คา/แดง ที่.....

ของศาลนี้ ระหว่าง.....โจทก์.....จำเลย

โดยมี.....เป็นผู้ขอประกัน จึงเรียนมาเพื่อขอให้ธนาคารออมสินระงับ

การจำหน่ายจ่ายโอนและการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในสลากออมสินดังกล่าวไว้ จนกว่าจะได้

รับแจ้งการถอนอายัดจากศาลนี้ และการอายัดนี้ไม่รวมถึงเงินรางวัลของสลากออมสินดังกล่าว

(ลงชื่อ).....

(.....)

(ตำแหน่ง).....

ศาล.....โทร.....

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* รายการนี้เพิ่มเติมโดยหนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยช 0404/ว 84 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2529 หมายเลขทะเบียนผู้ฝากนี้ตรวจดูได้จากด้านหลังของตัวสลากออมสินนั่นเอง

หนังสือรับแจ้งอายัดสลากออมสิน

ที่...../.....

ธนาคารออมสิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ธนาคารออมสิน สาขา.....ได้รับหนังสือแจ้งอายัดสลากออมสิน
ของศาล.....ไว้แล้ว และได้ตรวจสอบทะเบียนสลากออมสิน เลขที่.....
ถึง.....มูลค่าราคาที่เราไว้.....บาท (.....)
ปรากฏว่าเป็นของ.....ทะเบียนผู้ฝากเลขที่.....
จึงเรียนยืนยันมาและธนาคารออมสินจะระงับการจำหน่ายรายถอนและการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์
ในสลากออมสินดังกล่าวไว้ตามคำสั่งศาล จนกว่าจะได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นหนังสือจาก
ศาลเป็นอย่างอื่น

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประทับตรา (ถ้ามี)

ธนาคารออมสิน โทร.....

หมายเหตุ ให้ทำสำเนารวมไว้ในสำนวน 1 ฉบับ และทำสำเนาอีก 1 ฉบับส่งไปยังธนาคาร
พร้อมกับหนังสือนี้ สำหรับให้ธนาคารลงชื่อและประทับตราเพื่อส่งคืนศาลเก็บไว้ใน
สำนวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูท

หนังสือแจ้งอายัดการรับเงินฝากประจำ

ที่...../.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งอายัดการรับเงินฝากประจำ

ถึง ธนาคาร..... สาขา.....

ด้วยศาล.....ได้รับรับเงินฝากประจำธนาคาร.....

เลขที่.....จำนวนเงินที่ธนาคารรับฝากไว้.....บาท (.....)

ของ.....ไว้เป็นหลักประกันในการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

.....ผู้ต้องหา/จำเลย ในคดีอาญาหมายเลข ตา/แดง ที่.....

ของศาลนี้ ระหว่าง.....โจทก์.....จำเลย

โดยมี.....เป็นผู้ขอประกัน จึงเรียนมาเพื่อขอให้ธนาคาร.....

ระงับการจำหน่ายจ่ายโอนและการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในเงินฝากประจำดังกล่าวไว้จน

กว่าจะได้รับแจ้งการถอนอายัดจากศาลนี้

(ลงชื่อ).....

(.....)

(ตำแหน่ง).....

ศาล.....โจทก์.....

ศูนย์วิทยุตำรวจภูธร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือรับแจ้งการอายัดใบรับเงินฝากประจำ

ที่...../..... ธนาคาร.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ธนาคาร..... สาขา.....ได้รับหนังสือแจ้งอายัดใบรับเงิน
ฝากประจำของศาลไว้แล้ว และได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าธนาคารได้ออกใบรับเงินฝากประจำ
เลขที่.....จำนวนเงินที่ธนาคารรับฝากไว้.....บาท (.....
.....) ให้แก่.....จึงเรียนยืนยันมา และธนาคารจะระงับการจำหน่ายรอน
และการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในเงินฝากประจำดังกล่าวไว้ตามคำสั่งศาล จนกว่าจะได้รับแจ้ง
การเปลี่ยนแปลงเป็นหนังสือจากศาลเป็นอย่างอื่น

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประทับตรา (ถ้ามี)

ธนาคาร..... โทร.....

หมายเหตุ ให้ทำสำเนารวมไว้ในสำนวน 1 ฉบับ และทำสำเนาอีก 1 ฉบับส่งไปยังธนาคาร
พร้อมกับหนังสือนี้ สำหรับให้ธนาคารลงชื่อและประทับตราเพื่อส่งคืนศาลเก็บไว้ใน
สำนวน

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูท

หนังสือแจ้งอายัดตัวสัญญาชำระเงิน

ที่...../.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งอายัดตัวสัญญาชำระเงิน

ถึง ธนาคาร.....สาขา.....

ด้วยศาล.....ได้รับตัวสัญญาชำระเงินเลขที่.....ลงวันที่.....

ซึ่งธนาคาร.....เป็นผู้ออกตัวสัญญาว่าจะชำระเงินจำนวน.....บาท

(.....) ให้แก่.....ผู้รับเงินไว้เป็นหลักประกันในการยื่น

คำร้องขอปล่อยชั่วคราว.....ผู้ต้องหา/จำเลย ในคดีอาญาหมายเลข คา/แดง

ที่.....ของศาลนี้ ระหว่าง.....โจทก์.....จำเลย

โดยมี.....เป็นผู้ขอประกัน จึงเรียนมาเพื่อขอให้ธนาคาร.....

ระงับการจ่ายเงินตามตัวสัญญาชำระเงินดังกล่าวไว้จนกว่าจะได้แจ้งการถอนอายัดจากศาลนี้

(ลงชื่อ).....

(.....)

(ตำแหน่ง).....

ศาล.....โจทก์.....

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือรับแจ้งอายัดตัวสัญญาชำระเงิน

ที่...../..... ธนาคาร.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ธนาคาร..... สาขา.....ได้รับหนังสือแจ้งอายัด
 ตัวสัญญาชำระเงินของศาล.....ไว้แล้ว ขอเรียนยืนยันว่าธนาคารได้ออกตัวสัญญา
 ชำเงินเลขที่.....ลงวันที่.....ให้แก่.....สัญญาว่าจะชำระเงินจำนวน
 .....บาท (.....) และธนาคารจะระงับการจ่ายเงินตามตัวสัญญาชำระเงิน
 ดังกล่าวไว้ตามคำสั่งศาลจนกว่าจะได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นหนังสือจากศาลเป็นอย่างอื่น
 (ลงชื่อ).....
 (.....)
 ประทับตรา (ถ้ามี)
 ธนาคาร..... โทร.....

หมายเหตุ ให้ทำสำเนาพร้อมไว้ในสำนวน 1 ฉบับ และทำสำเนาอีก 1 ฉบับส่งไปยังธนาคาร
 พร้อมกับหนังสือนี้ สำหรับให้ธนาคารลงชื่อและประทับตราเพื่อส่งคืนศาลเก็บไว้ใน
 สำนวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูฯ

หนังสือแจ้งอายัดตัวแลกเงิน

ที่...../.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งอายัดตัวแลกเงิน

ถึง ธนาคาร..... สาขา.....

ด้วยศาล.....ได้รับตัวแลกเงินเลขที่.....ลงวันที่.....

ซึ่งมี.....เป็นผู้ส่งจ่ายเงินจำนวน.....บาท (.....)

ให้แก่.....ผู้รับเงิน โดยมีธนาคาร.....เป็นผู้จ่ายและ

ผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ไว้เป็นหลักประกันในการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว.....

.....ผู้ต้องหา/จำเลย ในคดีอาญาหมายเลข คา/แดง ที่.....ของศาลนี้

ระหว่าง.....โจทก์.....จำเลย

โดยมี.....เป็นผู้ขอประกัน จึงเรียนมาเพื่อขอให้ธนาคาร.....

ระงับการจ่ายเงินตามตัวแลกเงินดังกล่าวไว้จนกว่าจะได้แจ้งการถอนอายัดจากศาลนี้

(ลงชื่อ).....

(.....)

(ตำแหน่ง).....

ศาล.....โจทก์.....

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือรับแจ้งอายัดตัวแลกเงิน

ที่...../..... ธนาคาร.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ธนาคาร..... สาขา.....ได้รับหนังสือแจ้งอายัด
 ตัวแลกเงินของศาล.....ไว้แล้ว ขอเรียนยืนยันว่าธนาคารได้ออกตัวแลกเงิน
 เลขที่.....ลงวันที่.....ซึ่งมี.....เป็นผู้ส่งจ่ายเงินจำนวน.....
 บาท (.....) ให้แก่.....ผู้รับเงิน และธนาคารจะระงับการจ่ายเงินตาม
 ตัวแลกเงินดังกล่าวไว้ตามคำสั่งศาลจนกว่าจะได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นหนังสือจากศาลเป็น
 อยู่อื่น

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประทับตรา (ถ้ามี)

ธนาคาร.....โทร.....

หมายเหตุ ให้ทำสำเนาพร้อมไว้ในสำนวน 1 ฉบับ และทำสำเนาอีก 1 ฉบับส่งไปยังธนาคาร
 พร้อมกับหนังสือนี้ สำหรับให้ธนาคารลงชื่อและประทับตราเพื่อส่งคืนศาลเก็บไว้ใน
 สำนวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ.

ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรม

เกี่ยวกับ

การบังคับตามสัญญาประกันในคดีอาญาที่มีพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกัน*

ครุฑ

ที่ ยช 0404/ว 97

กระทรวงยุติธรรม

ถนนราชินี กทม. 10200

21 สิงหาคม 2529

เรื่อง การบังคับตามสัญญาประกันในคดีอาญาที่มีพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกัน

เรียน ผู้พิพากษาศาลทั้งหลาย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงยุติธรรมที่ น.ว.83/2524 ลงวันที่ 29 กันยายน 2524

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทยที่ ธพท.นก.1108/2529 ลงวันที่ 23
กรกฎาคม 2529

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงยุติธรรมได้ทำคำแนะนำเกี่ยวกับการรับหลักทรัพย์ของ
ธนาคารเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ซึ่งรวมถึงเรื่องการรับพันธบัตรรัฐบาลไว้เป็นหลัก
ประกันด้วย ความละเอียดแจ้งอยู่แล้วนั้น

ปรากฏว่าในทางปฏิบัติ ในกรณีศาลยอมรับพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกันในคดีอาญา
และมีการผิดสัญญาประกันเกิดขึ้น ศาลจะสั่งบังคับตามสัญญาประกัน โดยมิคำสั่งปรับตามสัญญา
ประกันออกค้ำประกันและหมายบังคับคดีเพื่อยึดพันธบัตรออกขายทอดตลาดตามลำดับ อย่างไรก็ตามก็ดี
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 310(1) ได้บัญญัติให้อำนาจศาลที่จะสั่งอนุญาต
ให้จำหน่ายพันธบัตรตามรายการชานราคาในวันที่ขายได้ หากมีรายการชานราคากำหนดไว้ ณ

* เกริก วัฒนกุล, "ระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับการบังคับ
ตามสัญญาประกันในคดีอาญาที่มีพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกัน", ดุลพินิจ 34 (พฤษภาคม -
มิถุนายน 2530) : 73-76.

สถานแลกเปลี่ยน นอกเหนือไปจากการขายทอดตลาด กระทรวงยุติธรรมจึงได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้การบังคับคดีเกี่ยวกับพันธบัตรในกรณีนี้สามารถทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้นซึ่งก็ได้รับแจ้งจากธนาคารแห่งประเทศไทยว่า หากศาลมีคำสั่งยึดพันธบัตรรัฐบาลซึ่งออกในนามของผู้ถือกรรมสิทธิ์และมีคำสั่งอนุญาตให้ขายพันธบัตรดังกล่าวให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามราคาที่เหมาะสมแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อพันธบัตรนั้นจากศาล ทั้งนี้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรดังกล่าวเสียก่อน ดังปรากฏรายละเอียดตามสำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทยที่ส่งมาด้วย

ดังนั้น ในการบังคับตามสัญญาประกันในคดีอาญาที่มีพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกันนั้น หลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้ยึดพันธบัตรรัฐบาลไว้แล้ว ศาลจะให้ขายทอดตลาดหรือจะมีคำสั่งอนุญาตให้ขายพันธบัตรรัฐบาลแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามราคาที่เหมาะสมแล้วก็ตาม ธนาคารประกาศรับซื้อไว้ก็ได้ ซึ่งในกรณีหลังนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ขัดข้องที่จะรับซื้อคืนให้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

สวัสดิ์ โชติพานิช

(นายสวัสดิ์ โชติพานิช)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

กองวิชาการ

โทร. 2241458, 2241467

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

23 กรกฎาคม 2529

เรียน ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ที่ ธพท.นค.1108/2529 เรื่อง การบังคับคดีผู้ผิดสัญญาประกันในคดีอาญาที่มีพันธบัตร
รัฐบาลเป็นหลักประกัน

ตามหนังสือของกระทรวงยุติธรรมที่ ยธ 0404/8907 ลงวันที่ 3 เมษายน 2529
ขอหารือว่า ในกรณีที่ศาลยอมรับพันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกันในคดีอาญาและผู้ประกันผิดสัญญา
ศาลจะขอให้ธนาคารไถ่ถอนหรือจ่ายเงินตามราคาพันธบัตรทันทีโดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ถือ
กรรมสิทธิ์ในพันธบัตร ธนาคารจะมีข้อขัดข้องประการใดหรือไม่ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 310 บัญญัติไว้ความว่า "เมื่อได้มี
การยึดทรัพย์แล้ว สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้อันมีต่อบุคคลภายนอกนั้น ให้จัดการดังต่อไปนี้

(1) ถ้าเป็นพันธบัตรและหลักทรัพย์ที่เป็นประกันซึ่งเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (ออกให้แก่
ผู้ถือหรือออกในนามของลูกหนี้ตามคำพิพากษา) เจ้าพนักงานบังคับคดีจะร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่ง
อนุญาตให้จำหน่ายสิ่งเหล่านั้นตามรายการชานราคาในวันที่ขายก็ได้ หากสิ่งเหล่านั้นได้มีรายการ
ชานราคากำหนดไว้ ณ สถานแลกเปลี่ยน ฯลฯ ในการออกจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาล กระทรวง
การคลังจะไม่รับซื้อพันธบัตรก่อนครบกำหนดชำระคืนเงิน แต่ธนาคารจะรับซื้อพันธบัตรก่อน
ครบกำหนดตามราคารับซื้อที่กำหนดในประกาศของธนาคารซึ่งออกในคราวเดียวกับการออก
จำหน่ายพันธบัตร พอจะนำบทบัญญัติดังกล่าวมาปรับแก่กรณีได้ โดยศาลสั่งยึดพันธบัตรซึ่งออกใน
นามของผู้ประกันและมีคำสั่งอนุญาตให้ขายพันธบัตรที่วางเป็นหลักประกันแก่ธนาคารตามราคา
ที่ธนาคารประกาศรับซื้อไว้ ธนาคารก็ชอบที่จะรับซื้อพันธบัตรดังกล่าวจากศาลได้ หากกระทรวง
ยุติธรรมเห็นชอบด้วย ธนาคารก็ไม่มีข้อขัดข้องในการจะรับซื้อพันธบัตรรัฐบาลที่ศาลรับไว้เป็น
หลักประกันในคดีอาญา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นันท์ กิจจาลักษณ์

(นายนันท์ กิจจาลักษณ์)

แทนผู้ว่าการ

ส่วนการกู้เงิน, ฝ่ายการธนาคาร

สถิติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร (ยกเว้นศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลเยาวชนคดีเยาวชนคดีครอบครัว และศาลภาษีอากรกลาง) *

ปี พ.ศ.	1.1 การพิจารณาคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งปล่อยชั่วคราวในคดีอาชญากรรมอย่างถึงสามปี				1.2 การพิจารณาคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งปล่อยชั่วคราวในคดีอาชญากรรมอย่างถึงสามปี				2. สถิติเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงคำสั่งในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว		3. การพิจารณาคดีประเภทอื่น				
	จำนวนคดีที่ขอปล่อยชั่วคราว	จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งปล่อยชั่วคราว	จำนวนคำร้องที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดย		จำนวนคดีที่ขอปล่อยชั่วคราว	จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งปล่อยชั่วคราว	จำนวนคำร้องที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดย		คดีที่ปล่อยชั่วคราว	คดีที่เปลี่ยนแปลงคำสั่ง	แยกหลักประกันได้ดังนี้				
			ไม่ประกัน	ประกันบุคคล			ประกันบุคคล	ประกันบุคคล			คดีที่ปล่อยชั่วคราว	คดีที่เปลี่ยนแปลงคำสั่ง	เงินสด	ประกันบุคคล	ประกันบุคคล
2526	17,399	1,194	175	16,030	27,700	5,831	8	21,861	1,808	1,931	7,194	1,065	29,833	267	1,335
2527	22,257	1,172	273	20,812	27,408	5,917	4	21,487	1,209	1,680	8,285	711	32,287	395	2,616
2528	23,927	1,587	305	22,035	28,848	5,684	8	23,156	1,552	1,498	7,924	1,180	32,943	446	3,693
2529	24,885	1,336	181	23,368	27,276	5,694	18	21,564	1,038	1,611	8,137	670	32,888	716	3,555
2530	22,649	1,567	155	20,927	29,169	5,230	10	23,929	1,006	1,560	8,254	291	32,161	373	4,081
2531	20,874	1,101	107	19,502	30,964	4,798	39	24,811	1,386	1,248	8,316	412	31,921	338	4,572
2532	19,650	538	58	19,037	32,406	5,046	20	27,340	174	1,180	9,372	217	31,192	429	5,322
2533	22,804	830	111	21,862	30,315	4,668	193	25,454	267	1,309	11,152	121	27,544	647	7,552
2534	27,669	722	512	26,433	32,740	4,259	168	28,313	136	1,815	14,443	330	31,627	828	7,655
2535	27,079	770	437	25,870	31,329	4,537	312	26,480	141	1,971	12,793	306	31,836	417	6,026

ภาคผนวก ข.

แบบพิมพ์ศาลในการปล่อยชั่วคราวและตัวอย่างการตีราคาประกัน

(57 ก.)

คำร้องขอให้

ปล่อยชั่วคราว

(กรณีวางเงินสด)

ครุฑ คดีหมายเลขคดีที่...../25.....

คดีหมายเลขแดงที่...../25.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช 25.....

ความ.....

ระหว่าง { .....ผู้ร้อง/โจทก์
.....ผู้ต้องหา/จำเลย

ข้อ 1. ข้าพเจ้า.....ผู้ต้องหา/จำเลย

มีความประสงค์ขอให้ศาลสั่งปล่อยตัวข้าพเจ้าชั่วคราว

ข้อ 2. หากศาลต้องการเรียกประกัน ข้าพเจ้า.....

.....ผู้ขอประกัน เกิดวันที่.....

อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ถนน.....ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขอรับประกันต่อศาล ซึ่งเงินจำนวนนี้เป็นของ(1).....

ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว.

.....ผู้ต้องหา/จำเลย

.....ผู้ขอประกัน

หมายเหตุ (1) ในกรณีที่มีขอประกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ต้องแจ้งให้ชัดว่า ใครวางเงินสดเท่าใด

ถ้าไม่มีให้ขีดออก

(57 ก.)

คำร้องขอให้

ปล่อยชั่วคราว

ครุฑ

คดีหมายเลขคดีที่...../25.....

คดีหมายเลขแดงที่...../25.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช 25.....

ความ.....

.....ผู้ร้อง/โจทก์

ระหว่าง

.....ผู้ต้องหา/จำเลย

ข้อ 1. ข้าพเจ้า.....ผู้ต้องหา/จำเลย

มีความประสงค์ขอให้ศาลสั่งปล่อยตัวข้าพเจ้าชั่วคราว

ข้อ 2. หากศาลต้องการเรียกประกัน ข้าพเจ้า.....

.....ผู้ขอประกัน เกิดวันที่.....

อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ขอรับประกัน โดยมีทรัพย์สินที่ข้าพเจ้ามีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย มาวางไว้ต่อศาลเป็นหลักประกัน
ดังนี้ (1)

2.1 ที่ดิน ตาม.....เลขที่.....จำนวน.....ฉบับ

ตามบัญชีทรัพย์สินที่แนบมาพร้อมนี้ และขอรับรองว่า ที่ดินตามบัญชีทรัพย์สินนี้ ข้าพเจ้ามิได้จำนอง
ขายฝาก หรือมีสัญญาผูกพันอันใด อันเป็นเหตุให้รอนสิทธิ หรือเสื่อมราคา และต่อไปนี้จะไม่ทำ
าให้ถูกรอนสิทธิ หรือเสื่อมราคาด้วยประการใด ๆ ราคาทรัพย์สินเหล่านี้ ตามที่ข้าพเจ้าระบุไว้
ในบัญชี เป็นราคาอันถูกต้องกับราคานท้องตลาดขณะนี้

หมายเหตุ (1) ข้อใด หรือข้อความใดไม่ต้องการรายชื่อ ให้ขีดออก

2.2 พันธบัตรรัฐบาล/สลากออมสิน เลขที่.....
เป็นจำนวนมูลค่า.....บาท (.....)

2.3 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร.....
เป็นจำนวนเงิน.....บาท (.....)
จำนวน.....ฉบับ

2.4 สมุดฝากเงินประจำ ธนาคาร.....
บัญชีเลขที่.....จำนวน.....เล่ม มีเงินฝากคงเหลืออยู่ รวม.....
.....บาท (.....)

2.5 .....
.....
และเงินสดเป็นประกันค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี จำนวน.....บาท
(.....) เป็นของ(2) .....

ข้อ 3. ข้าพเจ้า.....
ค้างประกันอยู่แล้ว คือ.....
.....

ข้อ 4. ข้าพเจ้า.....ผู้ยินยอมอนุญาต
เกิดวันที่.....อายุ.....ปี เกี่ยวข้องกับ.....
.....ผู้ขอประกัน โดยเป็น.....
ยินยอมอนุญาตให้ผู้ขอประกัน กระทำนิติกรรมรายนี้ได้

ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว.

.....จำเลย
.....ผู้ขอประกัน
.....ผู้ยินยอมอนุญาต

หมายเหตุ (2) ในกรณีที่ผู้ขอประกัน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ต้องแจ้งให้ชัดว่า ใครวางเงินสด
เท่าใด ถ้าไม่มีให้ชัดเจน

(58 ข.)

สัญญาประกัน

ครุฑ คดีหมายเลขคดีที่...../25....

คดีหมายเลขแดงที่...../25....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช 25.....

ความ.....

.....ผู้ร้อง/โจทก์

ระหว่าง

.....ผู้ต้องหา/จำเลย

ข้อ 1. ข้าพเจ้า.....ผู้ประกัน

ผู้ต้องหา/จำเลย ในคดีเรื่องนี้ เพื่อให้ศาลปล่อยชั่วคราวจนกว่าข้าพเจ้าได้นำบุคคลดังกล่าว
มอบตัวต่อศาล และศาลสั่งให้ถอนประกัน หรือปล่อยตัวไป

ข้อ 2. ในระหว่างประกันนี้ ข้าพเจ้าหรือผู้ที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว จะขอปฏิบัติ
ตามนัด หรือ หมายเรียกของเจ้าพนักงานหรือศาล มิฉะนั้น ข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเป็น
จำนวน.....บาท (.....)

ให้แก่ศาลจนครบ

ข้อ 3. ข้าพเจ้าขอวาง.....
และเงินสด.....บาท (.....)

ข้อ 4. ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ทรพยาสินตามบัญชีที่ข้าพเจ้าไต่ยื่นต่อศาลนั้นข้าพเจ้า
มีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายร่วมกับ(1).....
.....

หมายเหตุ (1) ถ้ามีผู้อื่นถือกรรมสิทธิ์ร่วมด้วยต้องแจ้งให้ชัดว่า ก็คน และมีส่วนคิดเท่าใด
ถ้าไม่มีให้ชัดเจน

และมีจำนวน ขายผาก หรือมีสัญญาผูกพันอื่นใด อันเป็นเหตุให้รอนสิทธิ หรือเสื่อมราคาด้วย
ประการใด ๆ ทั้งต่อไป จะไม่ทำให้ถูกรอนสิทธิ หรือเสื่อมราคาด้วยประการใด ๆ ราคา
ทรัพย์สินเหล่านี้ ตามที่ข้าพเจ้าระบุไว้ในบัญชี เป็นราคาถูกต้องกับราคาในท้องตลาดขณะนี้

ข้อ 5. ข้าพเจ้าจะมาศาลตามนัดทุกนัด หากไม่มาให้ถือว่าทราบคำสั่งของศาล
แล้วแต่ละนัดแล้ว

ข้อ 6. หากข้าพเจ้าผิดสัญญา ศาลมีอำนาจบังคับข้าพเจ้าให้ใช้เบี้ยปรับเต็มตาม
จำนวนในสัญญาแล้วบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินทั้งหลายของข้าพเจ้าใช้เบี้ยปรับนั้นตลอดจนค่าฤชา
ธรรมเนียม และค่าเสียหายทั้งปวงอันเกี่ยวแก่การนี้.

.....ผู้ประกัน
.....พยาน
.....พยาน

คำสั่ง

อนุญาตให้.....

เป็นผู้ประกันตามสัญญานี้

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช 25.....

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง การตีราคาประกัน 1

ตัวอย่างประมาณการตีราคาประกันนี้ เป็นเพียงแนวทางและตัวอย่างของคดีที่ศาลได้
ให้ประกัน ในกรณีที่มีเหตุพิเศษหรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจจะตีราคาประกันสูงหรือต่ำ
กว่านี้ หรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นก็ได้

1. ความผิดตาม พ.ร.บ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค *

- ถ้าหลักประกันเป็นเงินสด สลากออมสิน, หรือพันธบัตรรัฐบาล จะตีราคา
ประกันประมาณ $\frac{1}{4}$ ถึง $\frac{1}{3}$ แต่มักจะไม่เกิน 150,000 บาท
- ถ้าหลักประกันเป็นโฉนดที่ดิน ตราจอง หรือ นส.3 จะตีราคาประกันประมาณ
 $\frac{1}{2}$ แต่มักจะไม่เกิน 200,000 บาท

2. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

- มีกัญชาเล็กน้อยไม่เกิน 20 กรัม ไว้ในครอบครอง ตีราคาประกันประมาณ
5,000 บาทขึ้นไป
- จากนายกัญชาตีราคาประกันประมาณ 20,000 บาทขึ้นไป
- มีเฮโรอีนเล็กน้อยไม่เกิน 1 กรัมในครอบครอง ตีราคาประกันประมาณ
20,000 บาทขึ้นไป
- มีเฮโรอีนเล็กน้อยไม่เกิน 1-20 กรัม ในครอบครอง ตีราคาประกันประมาณ
30,000-50,000 บาทขึ้นไป
- จากนายเฮโรอีนจำนวนไม่เกิน 1 กรัม ตีราคาประกันประมาณ 50,000 บาท
ขึ้นไป

1 ครอบคลุม วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ, คู่มือการประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลย (กทม.:
นิลนาราการพิมพ์, 2532), หน้า 57-61.

* ปัจจุบัน พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 มาตรา
6 บัญญัติให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล สั่งปล่อยชั่วคราวโดยตีราคาประกันได้
ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนเงินตามเช็ค.

- จำนวน 1-5 กรัม ตีราคาประกันประมาณ 100,000 บาท ขึ้นไป
- จำนวนเกิน 5-20 กรัม ตีราคาประกันประมาณ 200,000 บาท ขึ้นไป
- มีแผ่นไว้ในครอบครองหรือจำหน่ายตีราคาประกัน เช่นเดียวกับมีเฮโรอีนไว้ใน

ครอบครองหรือจำหน่าย

3. ความผิดตาม พ.ร.บ อาวุธปืน

- มีปืนไม่มีทะเบียนไว้ในครอบครองตีราคาประกันประมาณ 20,000 บาทขึ้นไป
- มีปืนมีทะเบียนของผู้อื่นในครอบครอง ตีราคาประกันประมาณ 10,000 บาท
ขึ้นไป
- มีกระสุนปืนเล็กน้อยไว้ในครอบครอง ตีราคาประกันประมาณ 3,000-5,000
บาทขึ้นไป
- พกพาปืนมีทะเบียน หรือมีและพกพา ตีราคาประกันประมาณ 20,000 บาท
ขึ้นไป

4. ความผิดฐานลักทรัพย์, วิ่งราวทรัพย์, รับของโจร

- ลักทรัพย์กรณีมีเหตุฉกรรจ์ ตีราคาประกันประมาณ 50,000 บาทขึ้นไป
- ลักทรัพย์โดยฉ้อฉลหรือพาหนะ ตีราคาประกันประมาณ 60,000 บาทขึ้นไป
- วิ่งราวทรัพย์ ตีราคาประกันเช่นเดียวกับลักทรัพย์กรณีมีเหตุฉกรรจ์ หรือโดย
พาหนะ
- รับของโจร ตีราคาประกันประมาณ 40,000-60,000 บาทขึ้นไป

5. ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน

- ตีราคาประกันประมาณ 100,000 บาทขึ้นไป

6. ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์

- ตีราคาประกันประมาณ 60,000-80,000 บาทขึ้นไป

7. ความผิดฐานปลอมแปลงเอกสาร

- เอกสารธรรมดาหรือเอกสารสิทธิ ตีราคาประกันประมาณ 50,000-80,000
บาทขึ้นไป
- เอกสารราชการ ตีราคาประกันประมาณ 60,000-80,000 บาทขึ้นไป
- เอกสารสิทธิซึ่งเป็นเอกสารราชการตีราคาประกันประมาณ 80,000 บาทขึ้นไป

8. ความผิดฐานบุกรุก

- ติราคาประกันประมาณ 30,000-40,000 บาทขึ้นไป

9. ความผิดฐานทำร้ายร่างกายสาหัส

- ติราคาประกันประมาณ 60,000 บาทขึ้นไป

10. ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้คนตาย

- ถ้าเป็นรถส่วนบุคคล ติราคาประกันประมาณ 50,000 บาทขึ้นไป
- ถ้าเป็นรถรับจ้าง ติราคาประกันประมาณ 60,000-80,000 บาทขึ้นไป
- ถ้ามีพฤติการณ์จะหลบหนี ติราคาประกันประมาณ 80,000-100,000

บาทขึ้นไป

11. ความผิดฐานอนาจาร

- ติราคาประกันประมาณ 50,000 บาทขึ้นไป

12. ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

- ติราคาประกันประมาณ 80,000-100,000 บาทขึ้นไป

13. ความผิดฐานพรากผู้เยาว์

- ติราคาประกันประมาณ 50,000-80,000 บาทขึ้นไป

14. ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

- ติราคาประกันประมาณ 5,000-100,000 บาทขึ้นไป

15. ความผิดฐานชิงทรัพย์

- ติราคาประกันประมาณ 80,000-100,000 บาทขึ้นไป

16. ความผิดฐานปล้นทรัพย์

- ติราคาประกันประมาณ 150,000 บาทขึ้นไป

17. ความผิดฐานพยายามฆ่า

- ติราคาประกันประมาณ 100,000 บาทขึ้นไป

18. ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตาย

- ติราคาประกันประมาณ 150,000 บาทขึ้นไป

19. ความผิดฐานช่องโจร

- ติราคาประกันประมาณ 5,000 บาทขึ้นไป เว้นแต่ในท้องที่ดังต่อไปนี้คือ

ตลาดหมอซิด (สน.บางซื่อ)

พาหุรัด (สน.พระราชวัง)

บางลำภู (สน.ชนะสงคราม)

หรือเป็นกรณีมีอาวุธหรือของกลาง ตีราคาประกันประมาณ 8,000-20,000

บาทขึ้นไป

20. ความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์

- ตีราคาประกันประมาณ 40,000 บาทขึ้นไป

21. ความผิดตาม พ.ร.บ.ศุลกากร

- ตีราคาประกันประมาณ 200,000-300,000 บาทขึ้นไป ขึ้นอยู่กับราคาสินค้า

22. ความผิดฐานเบี่ยงความเท็จ

- ตีราคาประกันประมาณ 40,000 บาทขึ้นไป

23. ความผิดฐานจัดหมายศาล

- ตีราคาประกันประมาณ 2,000-5,000 บาทขึ้นไป

หมายเหตุ การตีราคาประกันนั้น นอกจากความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คแล้ว การตีราคาประกันจะตีเท่ากัน ไม่ว่าหลักทรัพย์ประกันจะเป็นเงินสด หลักทรัพย์ทางธนาคาร โฉนดที่ดิน ตราจองหรือสน.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศศาลอาญา
เรื่องการประกันตัว *

การขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยปกติศาลจะตีราคาหลักประกันตามรายการดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะมีเหตุการณ์ในคดีเป็นพิเศษ ศาลอาจเพิ่มหรือลดราคาหลักประกัน หรือไม่อนุญาตให้ประกันก็ได้

ราคาเบื้องต้นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลย

ประเภทคดี	เงินสด สมุดเงินฝากประจำ สลากออมสิน พันธบัตร หนังสือรับรองธนาคาร	หลักทรัพย์ต้อง เป็นสองเท่า ของเงินสด
1. ประมวลกฎหมายอาญา		
1.1 ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	100,000	
1.2 ให้สินบนเจ้าพนักงาน	100,000	
1.3 แฉถึงความเท็จ	50,000	
1.4 ฟ้องเท็จ	50,000	
1.5 เบิกความเท็จ	50,000	
1.6 วางเพลิงเผาทรัพย์	300,000	
ประมาททำให้เกิดเพลิงไหม้	150,000	
1.7 ทาลายเอกสารหรือพินัยกรรม	80,000	
1.8 ปลอมแปลงเอกสาร		
เอกสารธรรมดาหรือเอกสารสิทธิ	100,000	
เอกสารราชการ	100,000	
เอกสารสิทธิซึ่งเป็นเอกสารราชการ	200,000	
ชาวต่างประเทศ	250,000	

* งานขอปล่อยชั่วคราว ฝ่ายประชาสัมพันธ์และบริการงานคดี ศาลอาญา, 2537

1.9	ข่มขืน	150,000
	ข่มขืนโดยการรทรมหญิง	200,000
1.10	อนาจาร	100,000
1.11	ตุ้ระจัดหาหญิง	200,000
1.12	หมิ่นประมาท	100,000
1.13	หน่วงเหนี่ยวกักขัง	150,000
1.14	ขัดขวางการจับกุม	50,000
1.15	พรากผู้เยาว์	120,000
1.16	ฆ่าผู้อื่นตาย	200,000-400,000
1.17	พยายามฆ่า	200,000
1.18	ประมาทเป็นเหตุให้คนตาย	
	- จับรดส่วนบุคคล	100,000
	- จับรดรับจ้าง	150,000
1.19	ท้าวร้ายร่างกายบาดเจ็บสาหัส	100,000
1.20	ลักทรัพย์	120,000
1.21	วิ่งราวทรัพย์	120,000
1.22	ชิงทรัพย์	200,000
1.23	ปล้นทรัพย์	300,000
1.24	ฉ้อโกงประชาชน	200,000
1.25	รีดเอาทรัพย์	80,000
1.26	กรรโชกทรัพย์	80,000
1.27	ยักยอกทรัพย์	80,000
1.28	รับของโจร	80,000
1.29	ท้าวให้เสียทรัพย์	80,000
1.30	บุกรุก	80,000
1.31	พยานขัดหมายศาล	5,000
1.32	ช่องโจร	10,000

- 1.33 ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการ
ออกแบบก่อสร้าง (ม.227) 120,000
- 1.34 เจ้าพนักงานยกยกทรัพย์ (ม.147) 200,000

ความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ

1. วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (ยาบ้า)
- ครอบครองประมาณ 10 เม็ด 100,000
  - จำหน่ายแล้วแต่ปริมาณของกลาง -
2. ยาเสพติดให้โทษ
- ครอบครองกัญชา (ชาวต่างประเทศ) 100,000
  - ครอบครองกัญชาไม่เกิน 10 กรัม (คนไทย) 30,000
  - จำหน่ายกัญชา (คนไทย) 80,000
  - มีเฮโรอีน, มอร์ฟินไว้ในความครอบครอง (ชาวต่างประเทศ) 250,000
  - ไม่เกิน 1 กรัม (คนไทย) 100,000
  - เกินกว่า 1-10 กรัม (คนไทย) 200,000
  - จำหน่ายเฮโรอีน, มอร์ฟิน
  - ไม่เกิน 1 กรัม 200,000
  - เกินกว่า 1-5 กรัม 300,000
  - เกินกว่า 5 กรัม 400,000
3. ยา 50,000
4. ยาสูบ 50,000
5. โรงงาน 50,000
6. ลิขสิทธิ์ 50,000
7. วิทยุสื่อสาร 50,000
8. วิทยุโทรคมนาคม 30,000

9.	คนเข้าเมือง	40,000
10.	การทำงานของคนที่ต่างด้าว	40,000
11.	ไฟ	50,000
12.	อาคาร	80,000
13.	คุ้มครองสัตว์ป่า	100,000
14.	ป่าไม้, โรงงานแปรรูปไม้	
	พระราชกฤษฎีกาป่าไม้	200,000
15.	จัดหางานและคุ้มครองแรงงาน	200,000
16.	อาวุธปืน	
	- ไม่มีทะเบียนไว้ในความครอบครอง	30,000
	- มีทะเบียน	20,000
	- ลูกกระสุนปืน	30,000
17.	เช็ค	ใช้เงินสดและหลักทรัพย์ประกันไม่เกิน 1 ใน 3 ของเงินหน้าเช็ค

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา เกิดวันที่ 19 มีนาคม 2512 ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครศรี-
ธรรมราช สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ในปีการศึกษา 2531 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติ-
บัณฑิตยสภา สมัยที่ 42 ปีการศึกษา 2532 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2534 ปัจจุบันประกอบวิชาชีพทนายความ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย